

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І
АРХІТЕКТУРИ**

Факультет: архітектурний

Кафедра: ландшафтної та туристично-рекреаційної архітектури

Освітній рівень: «магістр за ОПП/ОНП»

Спеціальність: 191 «Архітектура та містобудування»

Освітньо-наукова програма: Ландшафтна архітектура

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету

проф. Кащенко О.В.

„_____” _____ 2022 року

З А В Д А Н Н Я

**ДО ВИКОНАННЯ АТЕСТАЦІЙНОЇ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ НА
ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТРА**

Попової Марини Сергіївни

(прізвище, ім'я та по батькові студента)

Тема роботи: Інтеграція археологічного музею в громадський простір на прикладі реконструкції Поштової площі в м. Києві

затверджена наказом ректора КНУБА № _____ від «__» _____ 20__ року

1. Керівник роботи

д.арх., проф. Панченко Т.Ф.

доц. Казимірський В.Б.

(прізвище, ім'я та по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

2. Строк подання студентом роботи до захисту_

3. Зміст пояснювальної записки за розділами:

Р. 1. _____

Р. 2. __

Р. 3. __

Р. 4. __

Р. 5. __

4. Графічний матеріал за розділами

Р. 1. __

Р. 2. __

Р. 3. __

Р. 4. __

Р. 5. __

5. Календарний план виконання роботи: а) наукова частина; б) практична частина.

Види робіт та їх зміст	Дата виконання
Розділ 1.	22.02.2022
Розділ 2.	10.03.2022
Розділ 3.	24.03.2022
Розділ 4.	04.04.2022
Розділ 5	21.04.2022
Остаточне оформлення роботи	10.05.2022
Направлення роботи на рецензування, перевірку на плагіат	12.05.2022
Попередній захист роботи на кафедрі	16.05.2022

6. Консультанти розділів атестаційної випускної роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Перевірив	
		дата	підпис
Розділ 1.			
Розділ 2.			
Розділ 3.			
Розділ 4.			

Розділ 5.			
Розділ 6.			

7. Дата видачі завдання 10.02.2022

Зав. кафедри

(підпис)

Панченко Т.Ф.
(прізвище та ініціали)

Керівник

(підпис)

Панченко Т.Ф.
(прізвище та ініціали)

Керівник

(підпис)

Казимірський В.Б.
(прізвище та ініціали)

Студент

(підпис)

Попова М.С.
(прізвище та ініціали)

Зміст:

1. Актуальність дослідження
2. Мета, задачі, предмет та об'єкт дослідження
3. Аналітичний метод дослідження
 - 3.1. Містобудівні параметри
 - 3.2. Опис сучасного стану
4. Передбачувана наукова та практична новизна роботи
5. Аналіз існуючих наукових праць
6. Аналіз аналогів проектних рішень
 - 6.1. Систематизація археологічних музеїв
 - 6.2. Типологічний аналіз та систематизація площ як елемента міста
 - 6.3. Систематизація прибережних територій та аналіз аналогів
 - 6.4. Елементи благоустрою прибережних територій
 - 6.5. Аналіз аналогів археологічних музеїв
 - 6.5.1. Музеї-площі
7. Аналіз місця проектування
 - 7.1. Фотофіксація території
 - 7.2. Картографічне дослідження
 - 7.3. Оцінка історико-культурного контексту
 - 7.4. Аналіз історичних фотографічних даних
 - 7.5. Архітектурно-планувальний каркас
 - 7.6. Природно-географічне дослідження
8. Аналітичне порівняння пропозицій - аналогів реконструкції площі
9. Цивільний захист
10. Висновки
11. Література

1. Актуальність дослідження

Поштова площа - площа-транспортна розв'язка у місті Києві.

Історично ця площа знаходилась поза містом і була комунікаційним пунктом. Тут знаходилися в'їзні ворота на Поділ, підйом на Верхнє місто (Михайлівський підйом - нині фунікулер), причал, перша трамвайна колія, перша поштова станція, спуск від Хрещатого яру (Володимирський спуск), дорога до Лаврських воріт. Пізніше з'явилася лінія метрополітену, фунікулер.

Під час будівництва лінії метрополітену (що відбувалось відкритим методом через високу концентрацію ґрунтових вод у ґрунті) було відкопано 2 дерев'яних будинки XI-XII сторіччя. Будинки збереглися у чудовому стані на глибині близько 5 метрів. Щоб зрозуміти, чому так сталося потрібно зазирнути в історію міста.



Підоснова. Карта Києва 1240 року за Закревським

● Місце розташування сучасної поштової площі

● Верхнє місто

● Поділ

● Печерськ

----- Шляхи сполучення районів

1240 рік - Хан Батий бере Київ. В той період місто складалося із трьох розосереджених районів, що мали окремі мури: Верхнє місто, Поділ і Печерська Лавра. Лавра знаходилась поодаль від перших двох районів. Поділ і Верхнє місто були пов'язані узвозами по Володимирській гірці (нині лінія фунікулеру і Андріївський узвіз). Нижнє місто - Поділ мав меншу значимість для киян, оскільки Дніпро та Почайна час від часу

подтоплювали вулиці.. Основна маса містян жила на горах, а на Подолі знаходились майстерні-будинки ремісників і торговців.

Тому, коли монголо-татари почали штурм київських воріт кияни швидко покинули подільські ворота, сконцентрувавшись на захисті воріт Верхнього міста - Києва. Водночас і Хана Батия більш цікавило огорожене місто, а не приміські поодинокі будинки, якою на той час була Поштова площа.

Штурм Києва травав за різними версіями від 9 днів до двох місяців, однак щодо наслідків штурму історики солідарні - з 50 тисяч киян залишилось близько 200 будинків. Можна припустити в якому стані було місто - зруйнований дерев'яний мур, спалені церкви та будинки, величезна кількість загиблих, що покривали всю територію міста. Києву знадобилось майже 4 століття щоб загоїти рани. На момент нападу Батия Київ був найбільшим за кількістю населення ніж Париж, але велика трагедія призупинила розвиток середньовічного міста.

За 4 століття визволень від загарбників, повільного відбудовування основної частини міста Дніпро з Почайною продовжували затоплювати і наливати піски на територію Подолу. Будинки, залишені в панічному бігстві під час штурму Батия замило ґрунтом. У річок був час самотужки "законсервувати" цілу середньовічну вулицю, частину якої було віднайдено під час будівництва метрополітену.

Іншу частину вулиці віднайшли під час реконструкції площі - коли було вирішено будувати тут торговельний центр. Археологічні знахідки 2014 року: бадинки, предмети побуту, кераміка, монети, скелети людей, дерев'яні брили часів княгині Ольги.

2. Мета, задачі, предмет та об'єкт дослідження

Мета - розробити проектну пропозицію археологічного музею на Поштовій площі у місті Київ.

Задачі:

1. Визначити склад і розташування археологічних знахідок,
2. Визначити методи консервації та експозиції різних видів знахідок у проектованому музеї..
3. Проаналізувати вихідні дані.
4. Проаналізувати аналоги сучасних археологічних музеїв історичних площ, існуючих досліджень і проектів на дану тему.
- 5 Розробити проектне рішення

Предмет - принципи просторово-планувальної організації археологічного музею в існуючій дорожньо-транспортній розв'язці та умовах, обмежених природним кліматом та археологічними розкопками.

Об'єкт - Поштова площа у м. Київ

3. Аналітичний метод дослідження

“Площа - це відкритий простір у структурі міста, що описаний архітектурними спорудами.

Етимологічно слово “площа” з праслав’янської мови означає “рівний”, “майдан” з перської - “в центрі міста”, “пляц” від давньогрецької - “широка вулиця”.

3.1. Містобудівні параметри

Габаритні розміри площі - 180x50 м

Площа площі ~ 9000 м²

Розташування - м. Київ, в межах вулиць Боричев узвіз, Набережне шосе, Володимирський узвіз.

Дотичні види транспорту - приватний автомобіль, таксі, тролейбус, автобус, маршрутне таксі, фунікулер, метрополітен, річковий трамвай.

3.2. Опис сучасного стану

Поштова площа знаходиться на рельєфі, що накритий плитою яка і формує площу. Зі східної сторони площа дотична до річки Дніпро, із західної сторони примикає Володимирська гірка. З півночі примикає Поділ, на півдні - Володимирський узвіз, що веде до центру міста. Під плитою проходить Набережне шосе.



Схема: Поштова площа у системі міста

4. Передбачувана наукова та практична новизна роботи

Досі не існує проекту Поштової площі і якому було передбачено інтеграцію археологічного музею у тіло площі, а також будівництво такого музею взагалі. Серед світового досвіду існують приклади вписування археологічних розкопок у простори площ та заснування на їх місці музею. Однак всі відомі приклади використовують розмежування функціональних зон за рівнями: музей розміщується або під землею, або над музеєм проектується перехід, так, що ці функції не перетинаються.

В питанні інтеграції музею у тіло площі я хочу розглянути можливості комбінацій цих двох типологій та міксоване поєднання їх функцій.

5. Аналіз існуючих наукових праць

1 - Світові тенденції реновації центрів історичних міст. Казимірський В.Б., Панченко Т.Ф., Яценко В.О.

“Генезис виникнення середмість у Європі має структурну закономірність: найдавніші поселення людей виникали поблизу шляхів і важливих місць, вздовж доріг і торгових шляхів, починалося все з торгових площ, які з часом було оточено будинками та спорудами.”
“Процес автомобілізації у ХХ ст. призвів до занепаду історичних центрів, де створювалися транспортні розв'язки та місця паркування”
“Спираючись на зарубіжний досвід, сьогодні можна виділити дві тенденції формування площ: одна з них повністю виключає транспорт і концентрується на створенні простору, привабливого для перебування в ньому пішоходів; друга – навпаки, передбачає при плануванні площі враховувати потреби транспорту - як індивідуального, так і громадського

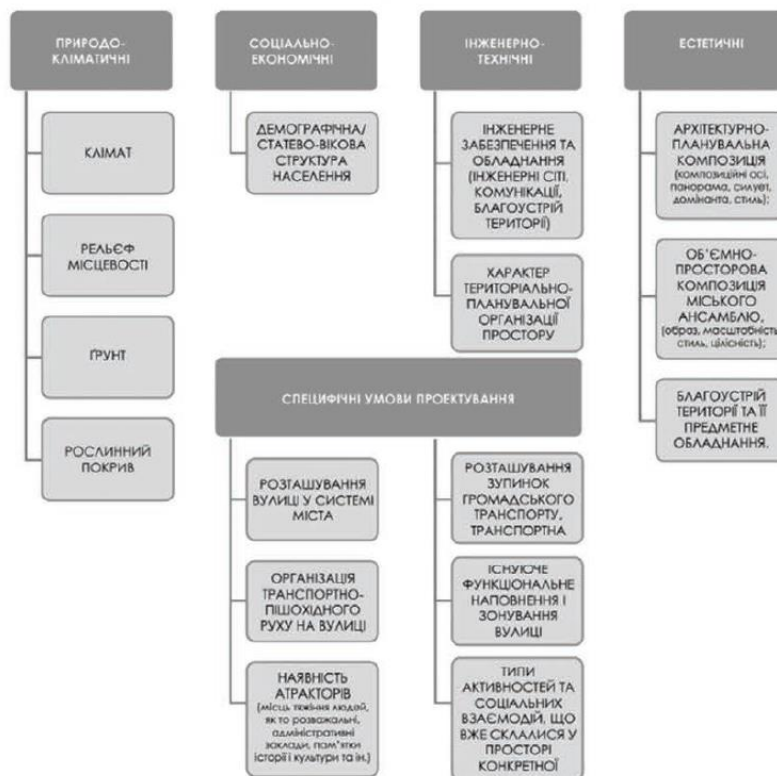


Схема: Групи факторів впливу на розвиток простору (за В.О. Тімохіним)
Фактори впливу на реновацію міського середовища (вулиць та площ)



Класифікація способів оновлення структури міських просторів



Принципи оновлення структури міських вулиць та площ



Схема: Засоби оновлення структури вулиць та площ

Рис. Принципи, прийоми та засоби реновації міських вулиць та площ.

6. Аналіз аналогів проектних рішень

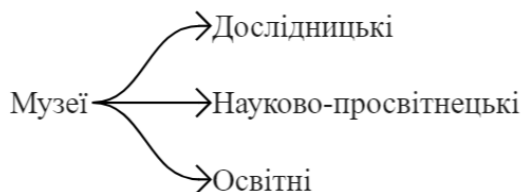
6.1. Систематизація археологічних музеїв

Музеї (від грец. *museion* - місце, присвячене музам, храм муз, від *musa* - муза) - це наукові та науково-освітні установи, що здійснюють комплектування, зберігання, вивчення та популяризацію пам'яток антропогенної та природної історії, артефактів матеріальної та духовної культури.

Музеї колекціонують у власних фондах переважно речові предмети, зокрема, твори мистецтва, предмети побуту, знаряддя праці, будь-які залишки антропогенного походження,, що вказують на їх причутність до цивілізаційного процесу та допомагають дослідити рівень культури, освіти та державного устрою в певний період часу певного місця. Будівлі музеїв можуть бути різними за архітектурною типологією, оскільки вона сильно прив'язана до основного предмету експозиціонування. Переважна більшість музеїв відповідають ролі музею-виставки, інколи музею-театру, для того щоб глядач міг без додаткової допомоги поринути в історію, яка розповідається предметами за склом експозиції.

Діяльність музеїв можна поділити на 2 частини: закриту і відкриту. Відкрита діяльність це експозиціонування, виставки музейних колекцій та екскурсії для відвідувачів музею. Закрита - це вишукування, вивчення та дослідження, консервування та реставрація археологічних знахідок.

Виходячи з процентного співвідношення закритої і відкритої діяльності музеї можна поділити на 3 групи:



Дослідницькі найбільше занурені у процес вишукування, вивчення та реставрації знахідок. Вони можуть мати при собі лабораторії, майстерні реставрації, літературні архіви.

Науково-просвітницькі музеї однаково займаються і дослідженнями і популяризацією історичних даних. Вони експозиціонують знахідки та не припиняють дослідницьку роботу.

Освітні музеї мають основний вектор на розповсюдження інформації про знахідки. Зазвичай такі музеї мають постійну експозицію та тісно співпрацюють з тематичними університетами та інститутами. Актуальність експозиції освітніх музеїв має найбільше значення для здобувачів освіти за конкретним фаховим напрямком.

Музеї мають широкий спектр напрямків: від музеїв, присвячених одній конкретній визначній особі, технологічних інтерактивних музеїв до музеїв-залишків міста. В даній роботі особлива увага буде приділена археологічним музеям.

Археологічні музеї - це ті музеї історичного профілю, задача яких збирати, зберігати, вивчати та репрезентувати предмети, що мають історичну цінність, включаючи їх художньо-культурне значення. Як правило, це артефакти, які були виявлені як результат роботи археологічних досліджень, втому числі розкопок. Об'єктами музеєфікації можуть бути як

дрібні підручні предмети так і великі пам'ятки-місця – стародавні городища, поховання, воєнно-оборонні, складські, сакральні, житлові та громадські споруди.

Форма та система музею може відрізнитися залежно від завдання зберігання і презентації археологічних знахідок. Це можуть бути:

- колекційні музеї
- музеї-заповідники
- музеї-пам'ятники
- музеї просто неба.

Від рівня реставраційних та консерваційних робіт залежить атрактивність археологічного музею. Ці роботи визначають зовнішній вигляд пам'ятки та можливість використовувати їх у існуючому або майбутньому дослідженнях.

Колекційні музеї – це ті музеї, основною діяльністю яких є збирання та експозиціонування легких переносних матеріальних предметів, проведення навчальних екскурсій та досліджень цих предметів. Колекційні музеї це історично найдавніша модель музею, що був найрозповсюдженишим протягом 18-20 ст.

Ансамблеві музеї - це музеї, що були сконцентровані на залишках конкретної споруди або групи споруд та природних елементів, що відносяться до ансамблю. Діяльність таких музеїв базується на вивченні, дослідженні, консервації та реставрації залишок пам'яток архітектури, містобудування або ландшафту. Ансамблеві музеї поділяються на групи, залежно від характеру пам'ятки музею:

- Музеї-садиби
- Музеї-сади, музеї-парки
- Будинки-музеї, музеї-двори
- Палаці-музеї, музеї-замки
- Музеї-квартири, музеї-кімнати, музеї-під'їзди
- Музеї-монастирі, музеї-храми
- Музеї-заводи
- Музеї-кораблі
- Музеї-майстерні

Середовищні музеї - музейні установи, діяльність яких базується на музеєфікованих фрагментах ландшафтного та історико-культурного середовища. Головну роль в цьому типі музеїв відіграють збережені або відновлені елементи історичного середовища: унікальні природні елементи або ландшафтні групи, історико-культурні елементи, інтегровані у ландшафт, групи ансамблів, залишки містобудівної культури.

Нині у бік середового музею еволюціонують багато музеїв-заповідників, музеїв-садиб, музеїв-монастирів.

Середовищний музей може мати такі форми:

- Музей-заповідник
- Музей-вулиця
- Музей-район
- Селище-музей
- Місто-музей

Живий музей – це середовище або установа музейного типу, що зберігає об'єкти матеріальної та нематеріальної спадщини в природному для них ландшафтному та історико-культурному середовищі, дозволяючи експонатам продовжувати свій природний шлях життєвого розвитку.

Цей інноваційний тип музею зав'язаний на спостереженні та підтримці існуючих станів археологічних артефактів. Основна мета - не допустити руйнації історико-культурних об'єктів та дослідження їх природного розвитку у часі. Артефакти живих музеїв не ізольовані від суспільства а приймають активну участь в його житті. Прикладом “живого музею” може бути церква, яка суміщує свою базову сакральну функцію із музейною. Живі музеї найчастіше є вбудованими безпосередньо у немусейне середовище, інтегровані у місто і продовжують свою первинну функцію, окрім музейної.

Прикладом живого музею може бути міст закоханих в Маріїнському парку у Києві: він має історико-культурну цінність та виконує свою первинну функцію, внаслідок чого отримав сучасне символічне значення, друге ім'я і традицію: “міст закоханих”, традиція навішувати замкнені замки на поручні та писати імена закоханих, викидаючи ключ від замку на Володимирський узвіз.

Музеї-заповідники — як правило це група музеїв просто неба, які мають особливу цінність і отримали за постановою урядових органів статус заповідників. Такі музеї засновуються на базі музеєфікованої території, урочища, антропологічних архітектурних ансамблів, та включених окремих пам'яток історії, культури та ландшафту. Статус заповідника гарантує музеєфікованим об'єктам особливий режим охорони, збереження та використання включених до нього територій та об'єктів.

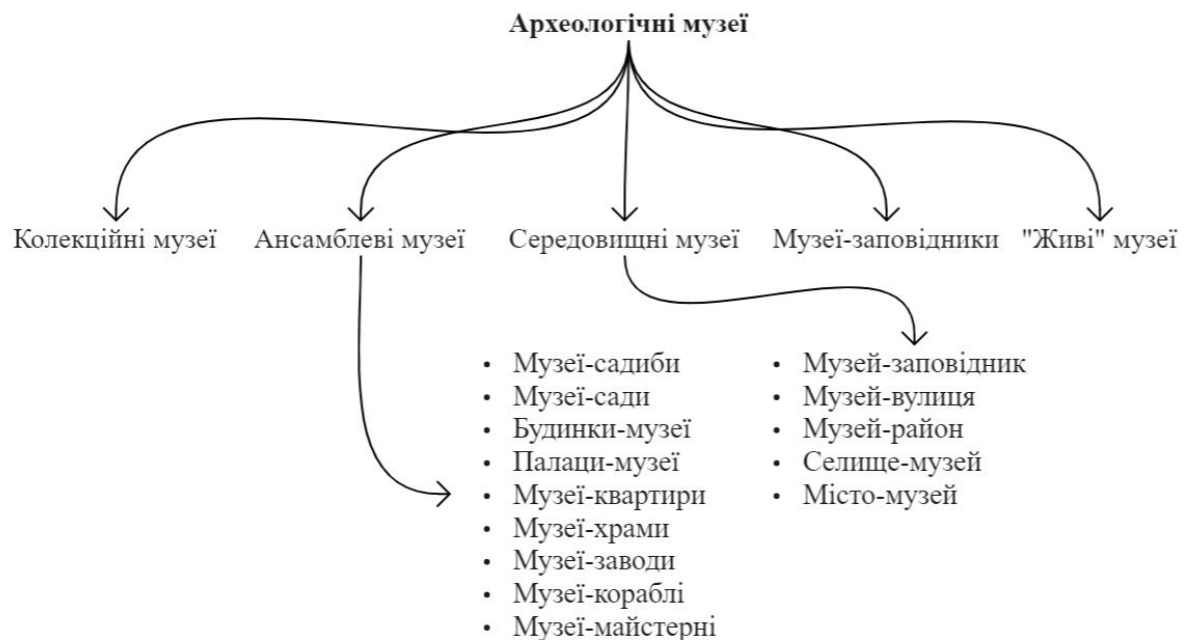


Схема: систематизація археологічних музеїв

В питанні інтеграції музею в історично-вагомий об'єкт містобудування ми переходимо до детальної класифікації середовищних музеїв.

Тут слід звернутися до ієрархії містобудівних об'єктів:

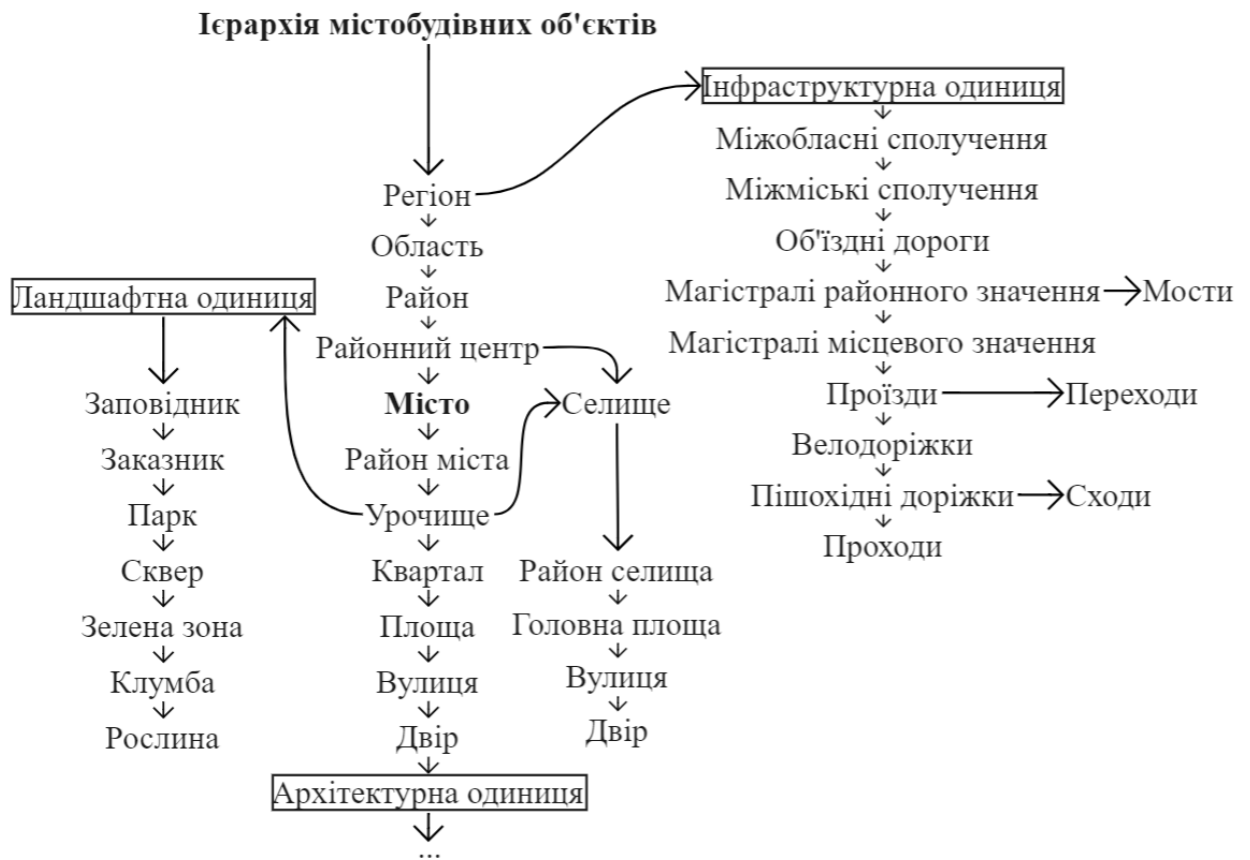


Схема: ієрархія містобудівних об'єктів.

Із цієї системи ієрархії нас цікавить елемент **площа**.

Переходимо до систематизації цього типологічного містобудівного елементу.

6.2. Типологічний аналіз та систематизація площ як елемента міста

Площа - це відносно великий, відкритий, вільний простір у структурі міста, що описаний архітектурними спорудами. Етимологічно слово "площа" з праслав'янської мови означає "рівний"; синонім майдан - з перської мови "місце в центрі", "всередині"; і діалектичне "пляц" - від давньогрецької мови - "широка вулиця".

Понятійно "майдан" - це незабудований простір, в який сходиться декілька вулиць, а "площа" - суто просторово-геометричне поняття.

Ми можемо класифікувати площі за *геометрією, історичним призначенням та фактичним призначенням*.

За *фактичним призначенням* площа може бути:

- Площею при будівлі

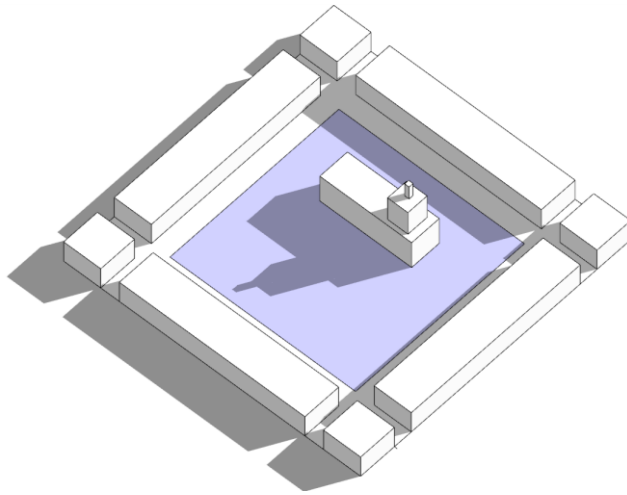


Схема: площа при будівлі

Така площа являє собою відкритий простір, що призначений для розміщення маси людей перед будівлею спеціального призначення. Це може бути площа при церкві , державній установі (колишня Думська площа у м. Київ, Контрактова площа), вокзалу (Привокзальна площа, Старовокзальна площа м. Київ), культурної установи (Театральна площа), ринку (площа Ринок), палацу. Типологічна особливість такої площі базується на тому, що простір площі прив'язується до будівлі.

- Площа-сквер

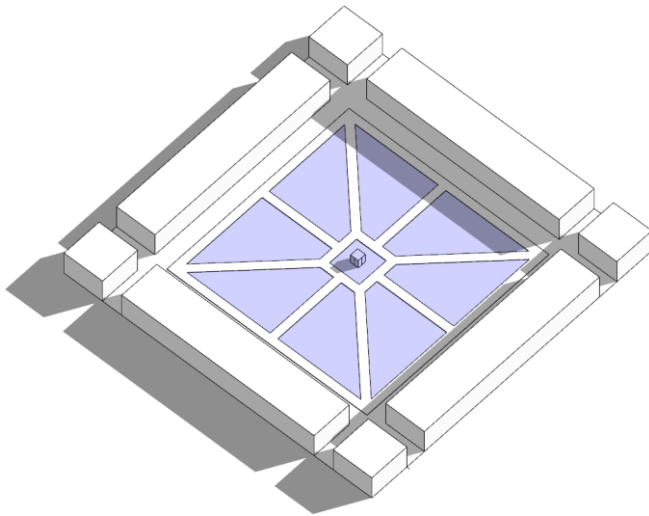


Схема: площа-сквер

Площа-сквер не описує спеціальну будівлю. Вона являє собою відкритий простір з благоустроєм, призначений для відпочинку. Функція такої площі межує з функцією скверу і за великим рахунком відрізняється тільки розміром і кількістю зелених насаджень. З ідейного навантаження така площа може мати пам'ятник, скульптурний ряд або насичене історичне минуле.

- Площа-транспортна розв'язка

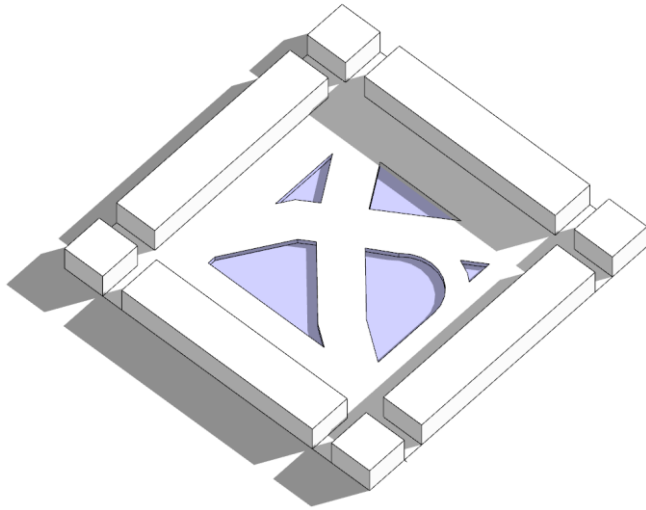


Схема: площа-розв'язка

Такі площі можуть мати історичну цінність, але функцію площі вони не виконують. Насамперед, основна їх функція - це складний транспортний вузол який займає багато площі по землі. Можливо, транспортна розв'язка витіснила колишню площу, якщо внаслідок історичних подій будівля або сквер, до яких був прив'язаний простір площі були зруйновані або переформовані.

За історичним призначенням площі можна класифікувати так:

- центральні
- державних установ
- ринкові
- церковні, храмові
- замкові, палацові
- комунікаційні, привокзальні

Під історичним призначенням площі мається на увазі функція, яка домінувала під час закладання/проекування площі. Основна функція могла змінитися з ходом часу.

Центральні площі міста часто окрім своєї основної функції мають додаткову, що склалася історично: ринкову, державної установи або форуму.

Історично міста формувалися і росли навколо функціонально-насичених вузлів - ринок, площа при важливому транспортному вузлі, ключовий для міста храмовий комплекс, площа при міській думі або ратуші.

Натомість Київ формувався одночасно 3-ма райнами: Верхнє місто (княже), Поділ (ремісничий район) і Печерський храмовий комплекс. На Подолі головною прощеною була сучасна Контрактова - раніше тут знаходився ринок, пізніше - збудовано контрактовий будинок та гостинний двір замість ринку. Поштова площа була головним пунктом при в'їзді на Поділ.

Центральна площа - головна площа міста, регіону або країни. Головне призначення -

проведення масових зібрань, фестивалів, парадів, виступів та урочистих подій державного рівня. Крізь головну площу проходить головна вулиця країни, столиці.



Рис. Площа Комерції, Ліссабон, Португалія



Рис. Площа Згоди, Париж, Франція



Рис. Площа Великий Ринок, Брюссель, Бельгія



Рис. Площа Революції, Афіни, Греція

Головна площа міста має вміщувати якнайбільше людей, бути розрахована на тривале та тимчасове їх перебування та активні дії: проїзд важкої техніки (такої як військової), синхронні фізичні рухи натовпу.

Площі транспортних вузлів, комунікаційні площі мають прив'язку до важливого міського транспортного воклазу, станції. Це може бути привокзальна площа, площа-пересадочний вузол, площа при вокзалі річкового/морського вокзалу.



Рис. Площа 16 сторіччя, Рим, Італія



Рис. Площі Сент-Панкрас та Кінгс-Кросс, Лондон

2. Площі при станціях річкових вокзалів

Відкритий простір у структурі комплексу порту, річкового вокзалу, що має вихід до річки, облаштовані місця зупинки човнів, річкових трамваїв, катерів та ін. річкового транспорту.



Рис. Площа при станції річкового трамваю, Варшава



Рис. Площа Вапоретто (річне таксі), Венеція

Площа-транспортні розв'язки мають обмежене функціональне використання. Вони призначені і можуть бути використані виключно для регулювання потоків різних видів транспорту.

Площа-транспортна розв'язка - це необхідний функціональний простір у структурі міста, в якому збігається декілька догір, для перетину яких утворюється дорожній вузол, який і називається площею оскільки відповідає умовам "габаритний відкритий простір міста", але на ньому неможливо проводити мітинги, фестивалі та збори не перекривши рух автомобілів - його основну функцію.



Рис. Площа Леон-Блюм, Париж, Франція



Рис. Площа Сан-Хуан-де-ла-Крус, Мадрид, Іспанія

Ринкова площа - це площа, що історично утворилася для розміщення на ній ринкових рядів для ведення торгівлі. Це важливий структурний елемент у розвитку економіки міста. Часто ринкова площа (або площа-ринок) ставали головними площами міста, країни.



Ринкова площа старого міста, Варшава, Польща.



Площа Капустний ринок, Брно, Чехія

Матриця конфігурації площ

Функція	Прив'язка	Форма	Організація руху
Комунікаційний вузол	Будівля або споруда	Квадрат, прямокутник	Перпендикулярно-прямокутна
Торгівля	Зелена зона	Трикутник	Радіально-кульцева
Богослужіння	Відсутня	Коло, овал, еліпс, півколо	Променева
Громадські збори		Багатокутник	Триангулярна
		Неправильна форма	Вільна, комбанована

Дана схема дозволяє швидко прокласифікувати площу і визначити її основні характеристики.

Наприклад, таким чином можна проаналізувати Поштову площу м. Київ:

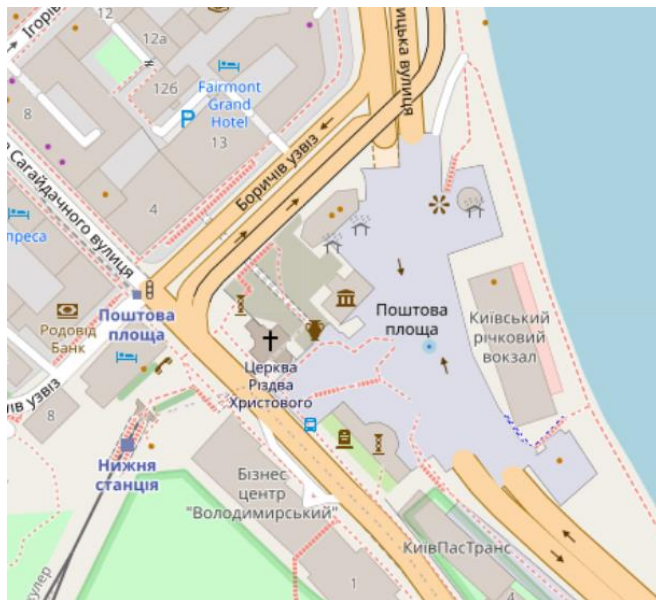


Схема: Поштова площа

Функція	Прив'язка	Форма	Організація руху
Комунікаційний вузол	Будівля або споруда	Квадрат, прямокутник	Перпендикулярно-прямокутна
Торгівля	Зелена зона	Трикутник	Радіально-кульцева
Богослужіння	Відсутня	Коло, овал, еліпс, півколо	Променева
Громадські збори		Багатокутник	Триангулярна
		Неправильна форма	Вільна, комбанована

Таким чином класифікуємо Поштову площу як площу-комунікаційний вузол, що

прив'язана до будівлі, має неправильне геометричну форму та радіально-кільцеву організацію руху.

За геометрією площі класифікуються так:

- Квадратні
- Прямокутні
- Чотирикутні, шестикутні
- Круглі
- Овальні
- Напівкруглі, напівовальні
- Трикутні
- Трапецевидні
- Неправильної форми
- Комбінованої форми

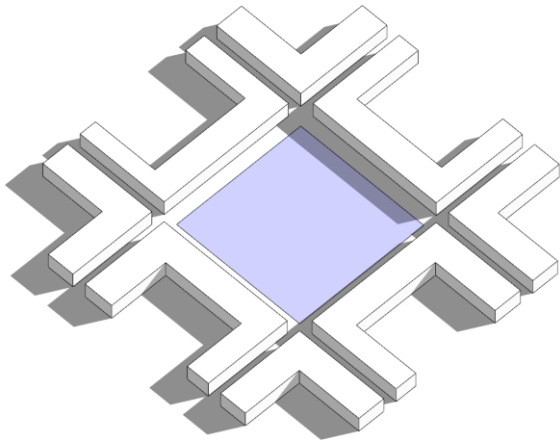


Схема: квадратна площа

Квадратні та прямокутні площі найбільш розповсюджені у містах або районах міст з перпендикулярною сіткою доріг. Вони найпростіші у плануванні та використанні.



Рис. 1. Площа Вогезов, Париж, Франція



Рис. 2. Площа С. Барнаба, Венеція, Італія

Геометрична форма площі та її габарити часто залежить від політичної ідеології пануючого в момент закладання площі політичного режиму. Строгі, диктаторсько-тоталітарні, бажаючі приборкати природу та опанувати все божественне режими часто звертаються до правильних геометричних форм, які в свою чергу є антонімом природним геометричним формам.

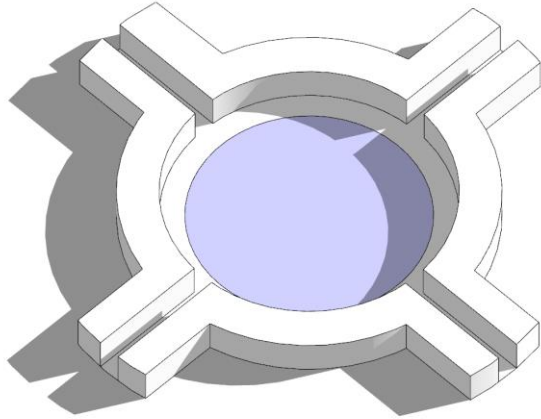


Схема: організація круглої площі

Коло одночасно виступає і як форма, що суперечить природному явищу, оскільки вона правильна геометрично, і як форма, що містить сакральне значення, оскільки в природі все ж є об'єкти такої форми: наприклад, сонце. Тому коло використовують і у суворій квадратно-чарунковій системі містобудування і у вільних, нав'язаних рельєфом та історичними подіями системах.



Рис. 3. Площа Нації, Париж, Франція



Рис. 4. Кругла площа, Валенсія, Іспанія

Овал, півовал як форма у містобудуванні та архітектурі з'явилися і набули популярності у період барокко.

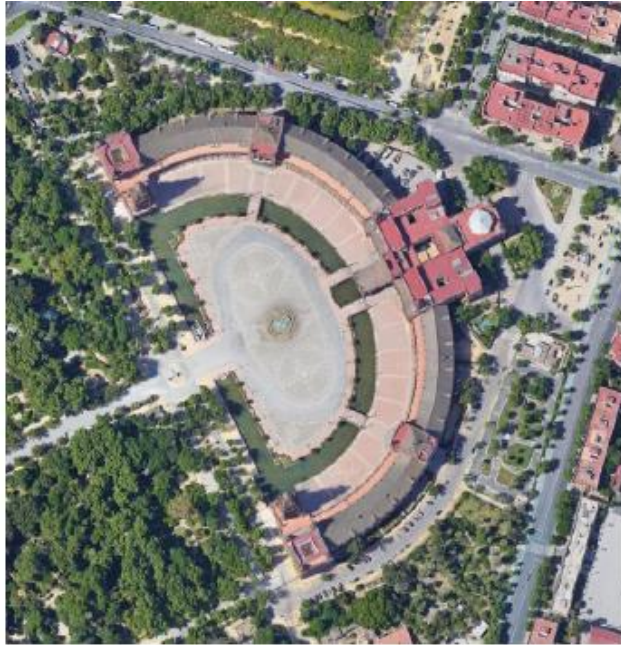


Рис. 3. Площа Іспанії, Севілья, Іспанія



Рис. 3. Площа Мануель Бесерра, Мадрид, Іспанія

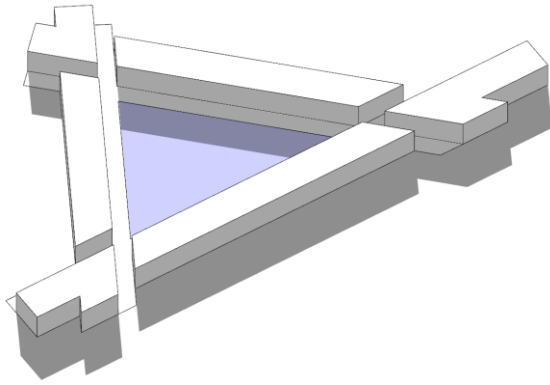


Схема: трикутна площа



Рис. Площа Сан-Джованні в Латерано, Рим



Рис. Площа Іспанії, Рим

Можуть бути як правильним трикутником так і неправильним. Такі площі часто мають ілюзію ефекту посиленої перспективи, що ніби зтягує потенційного відвідувача у будівлю,

до якої площа прив'язана. Особливо сильно це стало проявлятися після проектування знаменитої площі перед замком Версалю, променевий принцип якої копіювався ще в багатьох ландшафтних і містобудівних об'єктах.

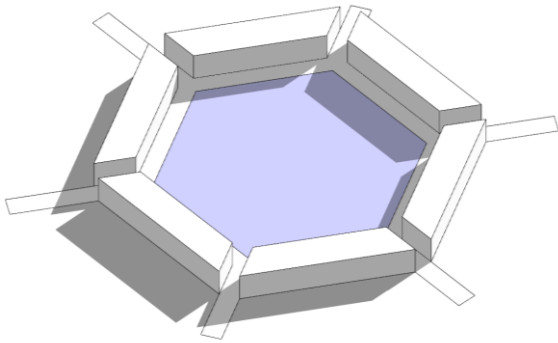


Схема: шестикутна площа



Рис. Площа Карло Марія Карафа, Граммікеле, Італія Рис. Головна площа, Пальманова, Італія

Шестикутні площі розповсюджені на території Італії.

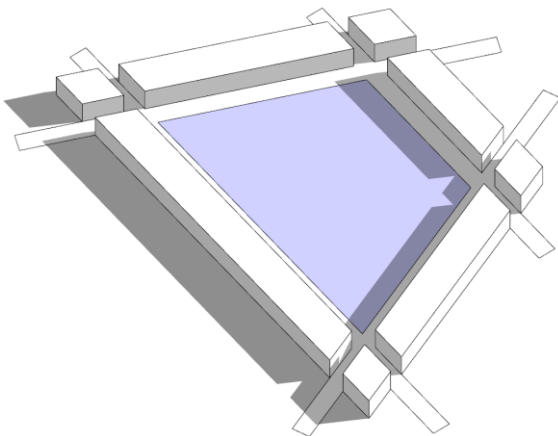


Схема: трапецевидна площа

- трапецевидні



Рис. Площа П'яцца-дель-Кампо, Сієна



Рис. Площа Сан-Марко, Венеція

- складної геометричної форми



Рис. Трафальгарська площа, Лондон



Рис. Площа Санта Марія делла Паче, Рим, Італія

- неправильної форми



Рис. Староміська площа, Прага.



Рис. Площа Ермініо Феретто, Венеція, Італія

- поєднаних геометричних форм



Рис. Площа Святого Петра, Ватикан



Рис. Площа Кордузіо, Мілан, Італія

6.3. Систематизація прибережних територій та аналіз аналогів

Берег - це тонка смуга, на площі якої відбувається взаємодія між сушею і водоймою (морем, озером, водосховищем). Це смугу суші, що примикає до берегової лінії,.

Визначити точну лінію перетину поверхні водойми з поверхнею суші через постійну зміну рівня води неможливо тому берегова лінія визначається умовно на основі середнього показника багаторічного стану рівня водойми.

Берегова зона складається з власне берега (надводної частини суші) та з підводного берегового схилу.

Підводний береговий схил - прибережна смуга морського дна, у межах якої хвилі здатні проводити активну роботу (розмивати дно переміщувати маси ґрунту).

Основною формотворчою силою водойми є хвилі та напрямок потоку води. Саме вони формують характер берегової лінії відповідно до рельєфу та характеру ґрунта до якого прилягає водойма. Берег річки - те що її геометрично обмежує. Розрізняють лівий і правий берег річки що визначається за її напрямком руху.

Береги річки розрізняють на тіщо затоплюються і ті що не затоплюються. Ділянки, що зазвичай не затоплюються називають суходолом.

Прибережні території класифікуються за:

- Типом водного об'єкту
- Ступінем доступності містянам
- Рівнем благоустрою території
- Рельєфом

За типом водного об'єкту берегова лінія може бути:

- Озерною
- Річковою
- Морською
- Океанською

За ступінем доступності містянам:

- Загальнодоступною
- Частково доступною
- З обмеженим доступом
- Недоступною

За рівнем благоустрою території:

- Новий, якісний благоустрій
- Благоустрій частковий або застарілий
- Благоустрій відсутній (дикий берег)

За рельєфом:

- Пологий рельєф
- Крутий рельєф
- Ступінчатий (терасований)

Антропогенне використання берегової лінії у містах відрізняється функціонально. Вода як ресурс потрібна на виробництвах, вздовж берегової лінії часто не такий виражений рельєф, тож легше провести магістраль, берегову люнію часто люблять приватні забудовники, вона необхідна для влаштування стоянки водного транспорту та місця посадки (станції) на річковий транспорт, якщо в місті такий є.

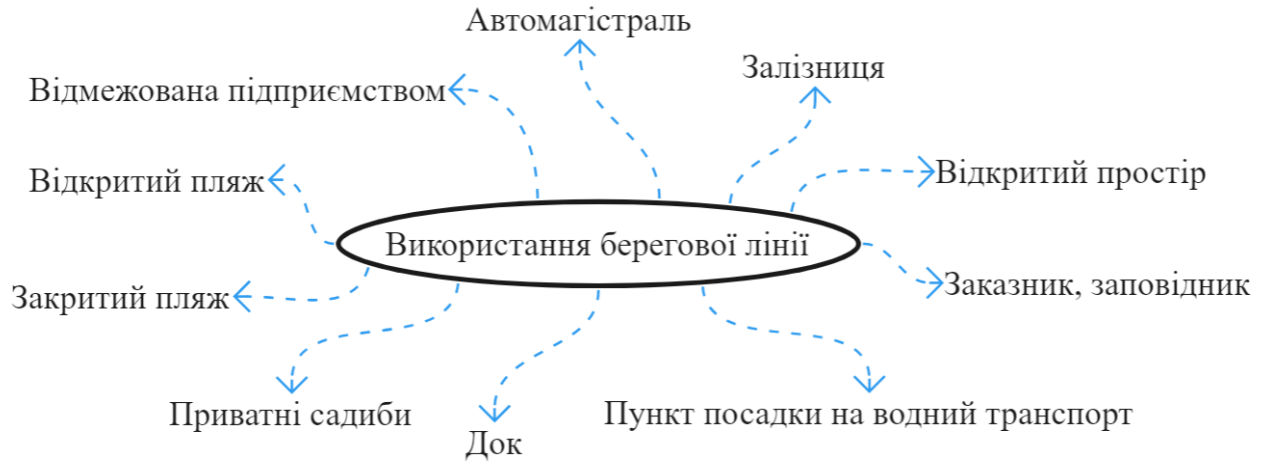


Схема: використання берегової лінії

Види благоустрою берегової лінії

1. Закритий тип

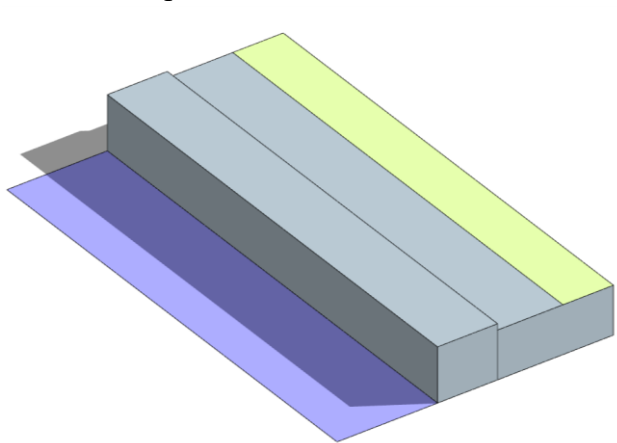


Схема: закрита берегова лінія

Такий вид благоустрою зустрічається при річках, яким характерно суттєво змінювати рівень води. Це суто міський тип благоустрою берегової лінії, який має багато недоліків: бетонний берег, вода далеко від глядача, непривабливий зовнішній вигляд. Ця схема дозволяє краще контролювати рівень води і не дозволяє йому виходити за призначені межі.

Водночас він створює площадку для подій та розширює антропогенний вплив впритул до берегової лінії, що було б неможливо зробити при дикій формі берегової лінії.

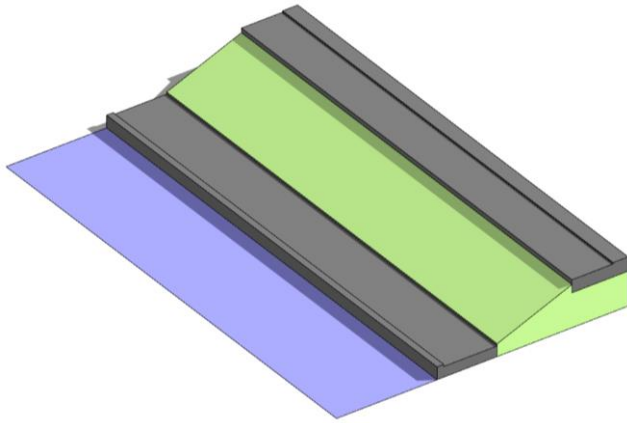


Схема: Терасована берегова лінія

Це комбінований тип який одночасно дозволяє стримувати водойму у означених межах, розділяє людські потоки і залишає частину природного ландшафту-зелені. Однак як і у попередньому випадку забетонувана берегова лінія передбачає знищення флори і фауни, що розміщується на межі воді і суші.

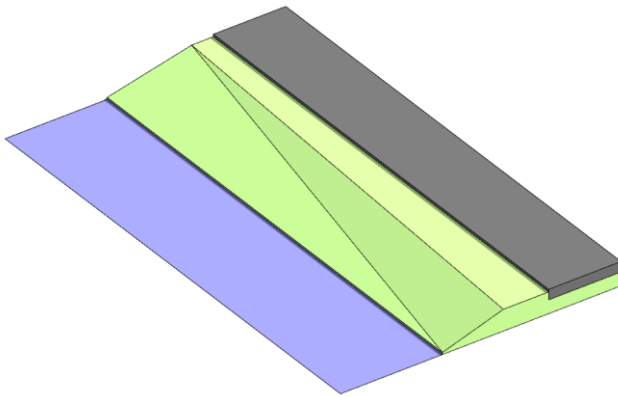


Схема: дика форма берегової лінії

Така конфігурація дозволяє залишити природну флору і фауну але значно менше контролює межу розливу водойми. Втім така форма берегової лінії емоційно більш приємна, ніж забетонувана.

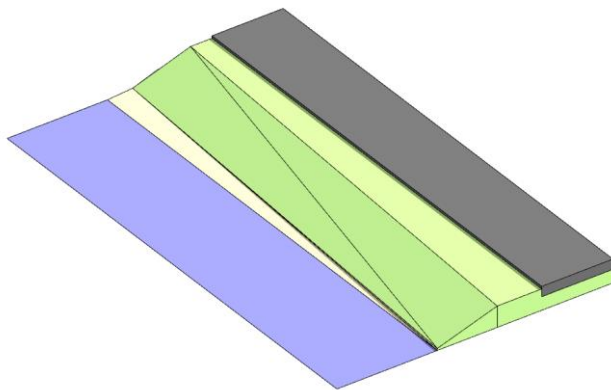


Схема: варіація дикої лінії берегу з пляженою зоною

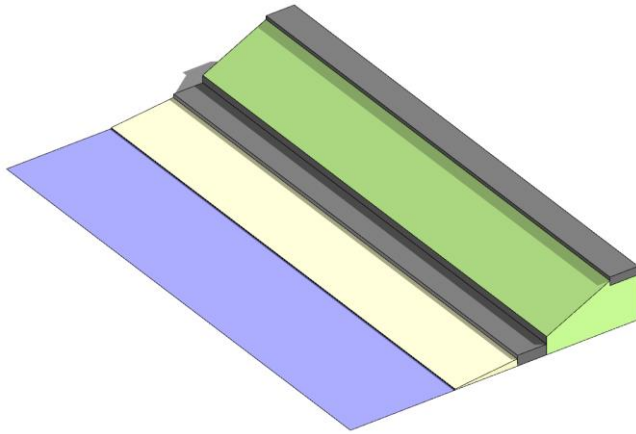


Схема: варіація терасованої організації берегової лінії з пляжною зоною.

Дана схема конфігурації берегової лінії найпривабливіша оскільки використовує всі функціональні можливості берегової лінії як елементу міста.

4.4. Елементи благоустрою прибережної території

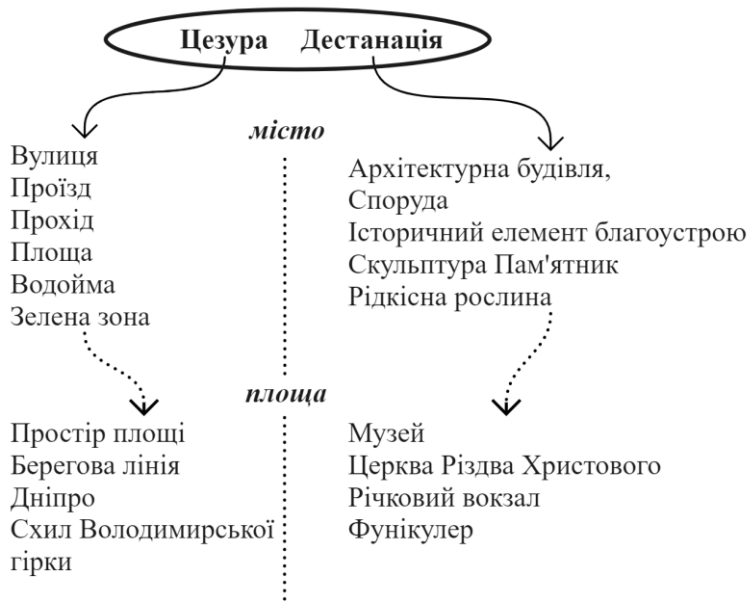
6.4. Елементи благоустрою прибережних територій

В плануванні елементів благоустрою я звернулась до літературної термінології, тож спершу приведу невеликий словник і класифікацію елементів благоустрою прибережних територій.

Цезура - від латинської *caesura* - "рубати" - пауза, що пририває монотинність рядка вірша та допомагає слухачеві виокремити смислові блоки вірша. Цезура ділить рядок на частини інтонаційно, пририваючи його метричність. У рядку може бути 1-3 цезури, мета яких - покращити сприйняття того, що озвучується, донести інформацію більш якісно.

Дестанація - точка цілі, мета туристичного маршруту, кінцева точка напрямку вектору, місце призначення. В усталених термінах дистанція може бути туристичною та військовою.

Дестанація і цезура працюють як матриця і наповнювач, в якому дестанація - основний елемент цілі, а цезура - оточуюче середовище, простар між.



Цезура це транзитні зони, порожні ділянки зі спеціальним призначенням, зелені зони, водойми. У випадку поштової площі, це, власне, поверхня площі, Дніпро, берегова лінія (пішохідний транзит), схил Володимирської гірки (оскільки він рельєфно обмежує розвиток площі у просторі, композиційно завершує її).

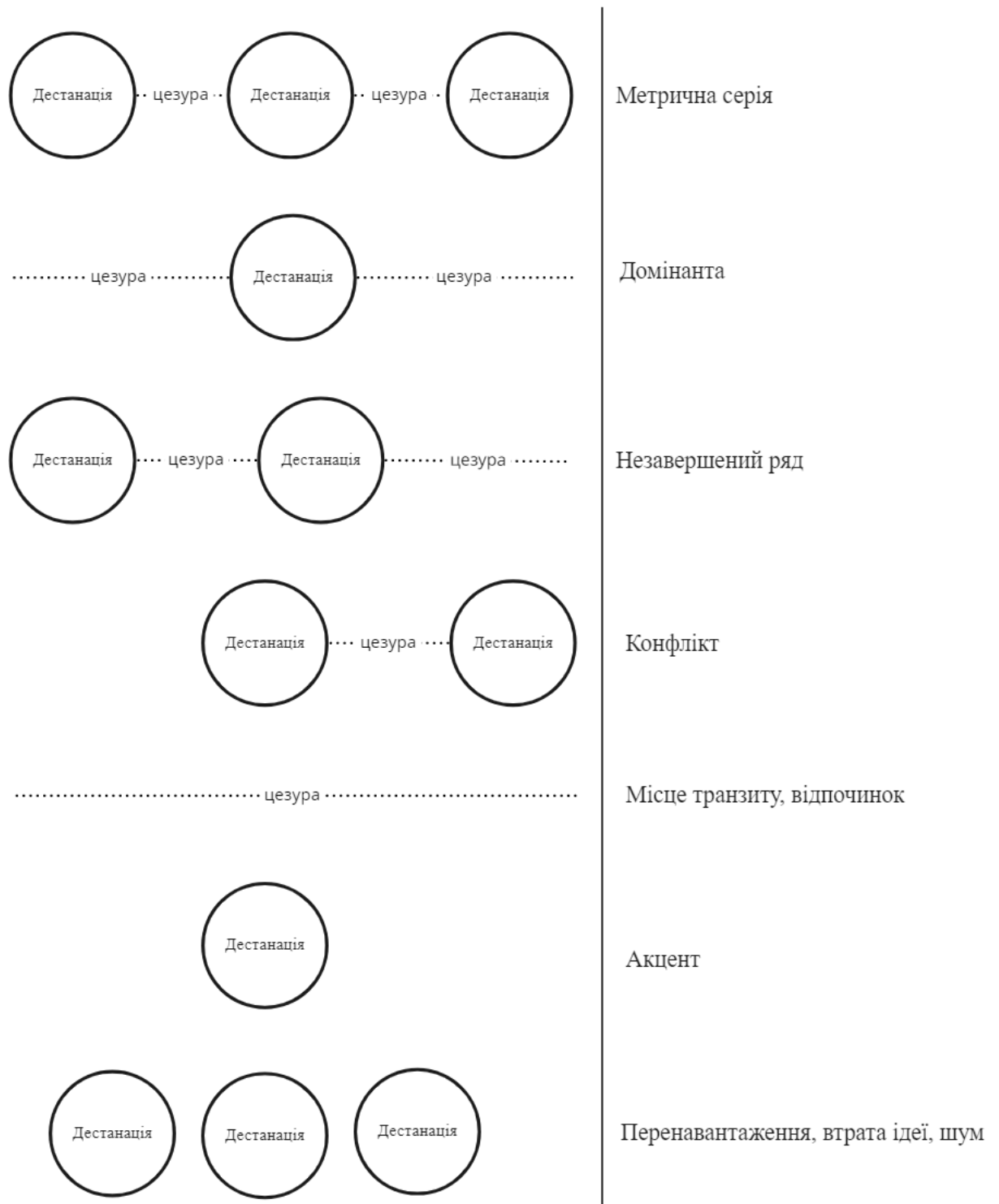


Схема: взаємодія дестанакції і цезури з точки зору композиції

Композиційно поєднання цезури і дестанакції в різній кількості і послідовності мають різний ефект для сприйняття відвідувача. Якщо простір буде перевантажений елементами вони почнуть втрачати свою цінність, оскільки увага глядача не зможе охопити весь масив - інформація буде втрачена. Тому між дестанакціями необхідно влаштовувати цезури, щоб глядач мав змогу розділяти смислові блоки ансамблю.

Поштова площа наповнена такими блоками: музей - це один смисл, церква Різдва Христового - інший, річковий вокзал і Дніпро - третій.

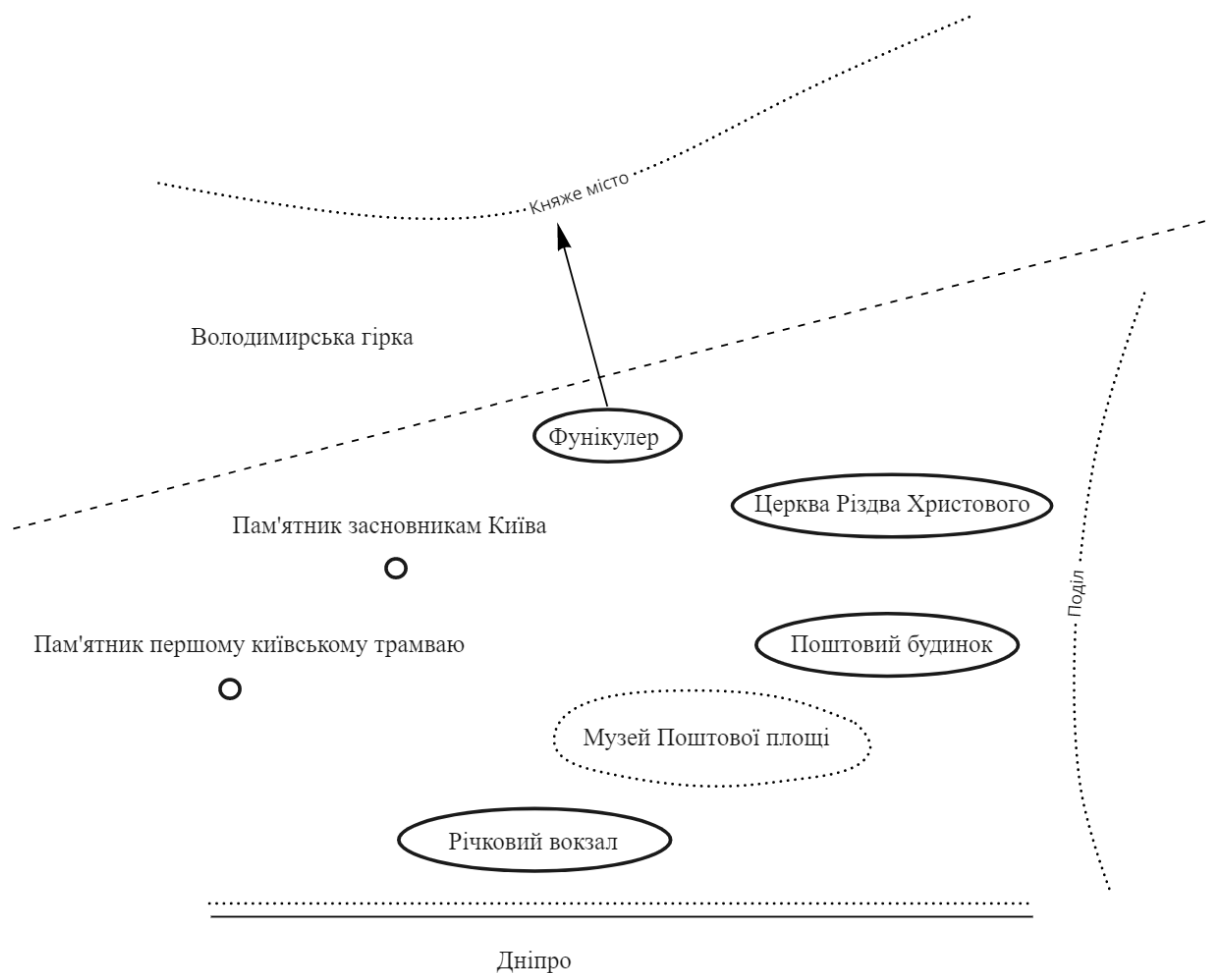


Схема: сенсово-значимі об'єкти Поштової площі

Які сенси мають ключові елементи Поштової площі?

Дестанації:

Церква Різдва Христового: храм при в'їзді у нижнє місто (Поділ), ворота в Київський ремісничий центр (Поділ); Церква, в якій кияни прощалися із Тарасом Шевченком - знаковою людиною для містян.

Поштовий будинок: важливий комунікаційний пункт, головний поштовий вузол старого Києва.

Музей Поштової площі: наявність живих артефактів, що затверджують багатосторічну історію Києва, зв'язок з минулим.

Річковий вокзал: Головний вузол водного транспорту Києва. Прогулянкові катери, річкові екстуксії вздовж берегової лінії міста та круїзи за його межі.

Пам'ятник першому Київському трамваю: один з ключових атрибутів переходу на новий рівень індустріального розвитку тодішньої Російської імперії.

Пам'ятник засновникам Києва: ключова легенда про заснування Києва.

Цезури:

Дніпро: найбільша річка України, головне водне сполучення північної і південної України.

Володимирська гірка: одна з семи історично-важливих київських гір, на якій встановлено пам'ятник легендарному правителю Київської Русі Володимирі Великому.

Поштова площа: місте взаємодії містян протягом сторічч.

Отже, наповнення поштової площі глобально ділиться на пасивні та активні елементи - дестанації та цезури. Як вони виражаються у благоустрої?

1. Елемент “причал для людей”

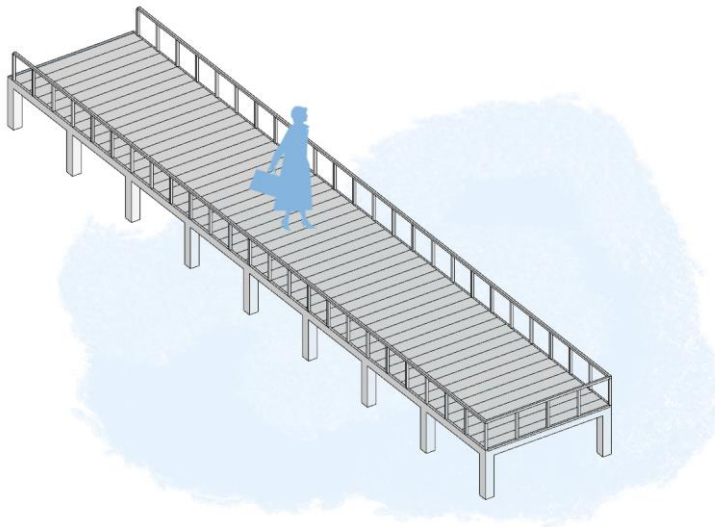


Схема: “причал” для людей

Такі елементи грають роль оглядового майданчика, але вужчі за конфігурацією і не передбачають довготривалого перебування людини на ньому. Натомість займають менше площі ніж оглядовий майданчик і простіший у будівництві.

“Причал” для людей несе мінімальний вплив на екосистему річки оскільки майже не втручається у її життя: під час будівництва відбувається мінімальний вплив на ґрунт, мінімум біосистем руйнується.

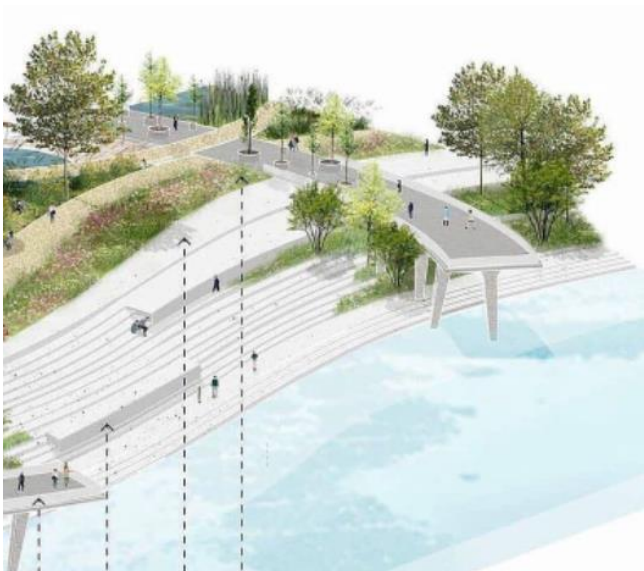
Різні дизайн-форми такого елемента можуть забезпечити цікавість та зовнішню привабливість для фотографів, співаків, що знімають відеокліпи для своїх композицій,

спостерігачів за птахами (б'ордвотчерів) тощо. Також причал можна використовувати за основним призначенням - використовувати як станцію лодок та шлюбок ручного управління невеликих розмірів.

Приклади “причалів для людей” серед іноземних проєктів:



Мал. Міст, що продовжується і виходить півколами над водним простором. Автор проєкту Деніс Алвер.



Мал. Місток проходить над терасами, що спускаються до рівня води. Автор проєкту Деніс Алвер.

1. Елемент “кільцева доріжка”

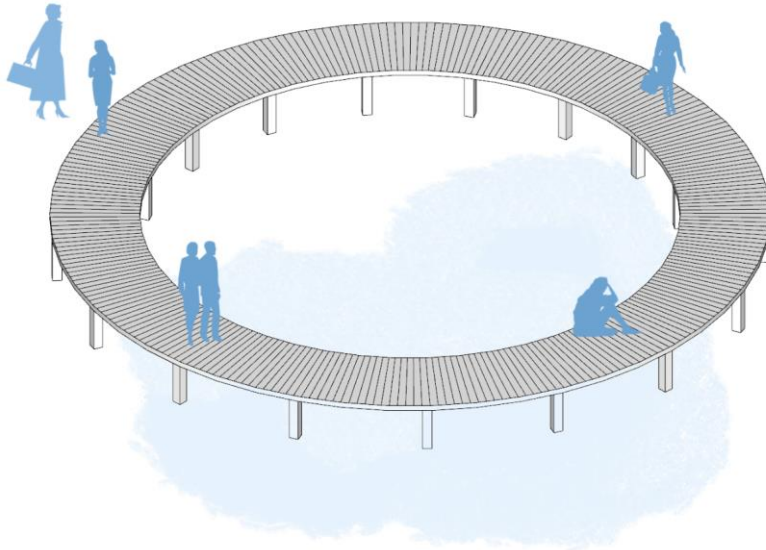
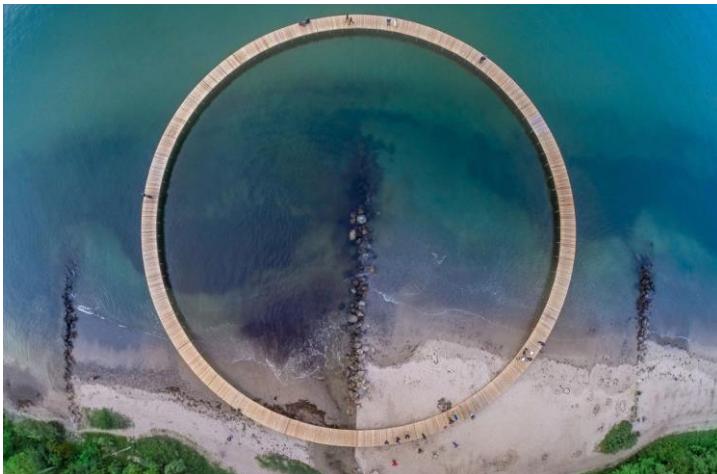


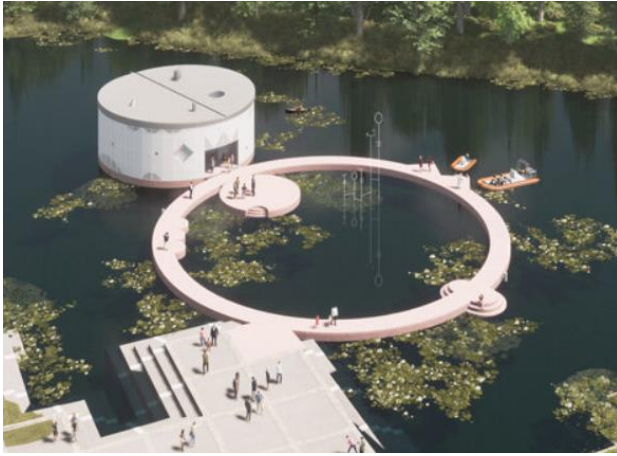
Схема: кільцева доріжка, що виходить над воду

Така доріжка зацикльована, тож потік людей не буде перетинатися як на “причалі”. Такою доріжкою можна почати йти з одного боку і вийти з іншого, пройтися понад поверхнею води. З різними дизайнерськими рішеннями вона може бути не тільки круглою, видовженою до води форми. Поверхня доріжки може змінювати рівень - наприклад, опускатися нижче до води або навпаки, підніматися вгору. Кільцева доріжка може також передбачати місця для сидіння або спуски до води, що винесені за тіло доріжки.

Приклади кільцевих доріжок над водою:



Мал. Кільцева доріжка “Нескінченний міст” данської архітектурної студії Gjøde & Povlsgaard Arkitekter, Орхус, Данія.



Мал. Кільцева доріжка студії Studio ossidiana, що запроєктована як підхід до плавучого павільону художнього музею. Нідерланди.

3. Елемент “плавучий острів”

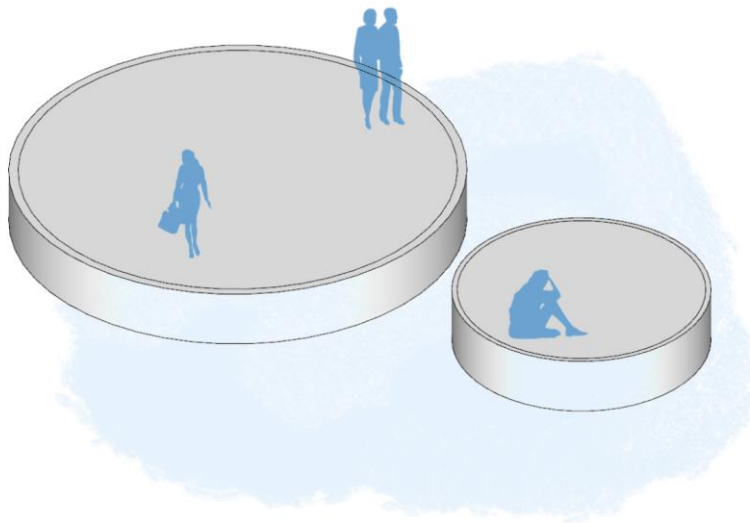


Схема: плавучі острови

Штучні острови передбачають довготривале перебування групи людей на одному острові. Доцільно робити їх різного розміру, розраховуючи на різну кількість людей. На таких “островах” людина може займатися йогою або іншим статичним спортом, медитувати, група людей може влаштувати пікнік або просто відпочивати лежачи. Між островами можна розмістити доріжки, якщо вони знаходяться на великій відстані, або ж розмістити їх майже впритул, щоб людина могла перешагнути з одного на інший.

Приклади “плавучих островів”



Мал. Плавучий острів у проєкті Порту Гуду, Чжанцзяган, Китай. Студія Porto Landscape Company.

Проєкт порту Гуду має багато елементів, а острів займає в ньому одну з ключових позицій - він є дестанацією. Даний острів плавучий, щбудований за повітряних пантонах, тому має нестатичну позицію. Острів закріплено двома доріжками, що одночасно фіксують його і утримують на місці. Форма плавучого острову повторює форму берегової лінії.

Перед фронтальною лінією плавучого острову у воду занурені хвилерізи, мета яких гасити хвилі, що надходять і таким чином зменшувати розхитуваність поверхні плавучого острову.





Мал. Плавучий острів, гавань Копенгагена. Студія Marshall Blecher і Fokstrot. Загальний вигляд і конструкція плавучого острова.

Така конструкція передбачає не тільки вільне переміщення острова, але і вирощування в ньому рослини: в центрі конструкції запроєктоване місце для висадки дерева.

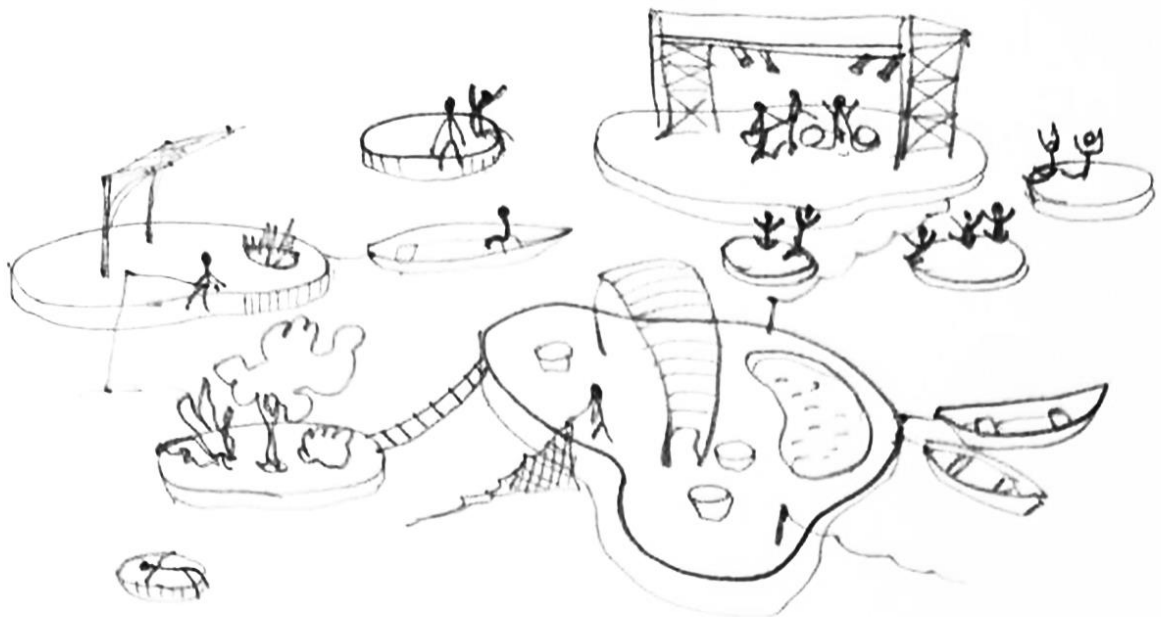


Схема: варіанти використання плавучих островів: пасивний відпочинок, риболовля, музичні виступи, перформанси, літературні читання, перегляд фільмів, спортивні заняття.

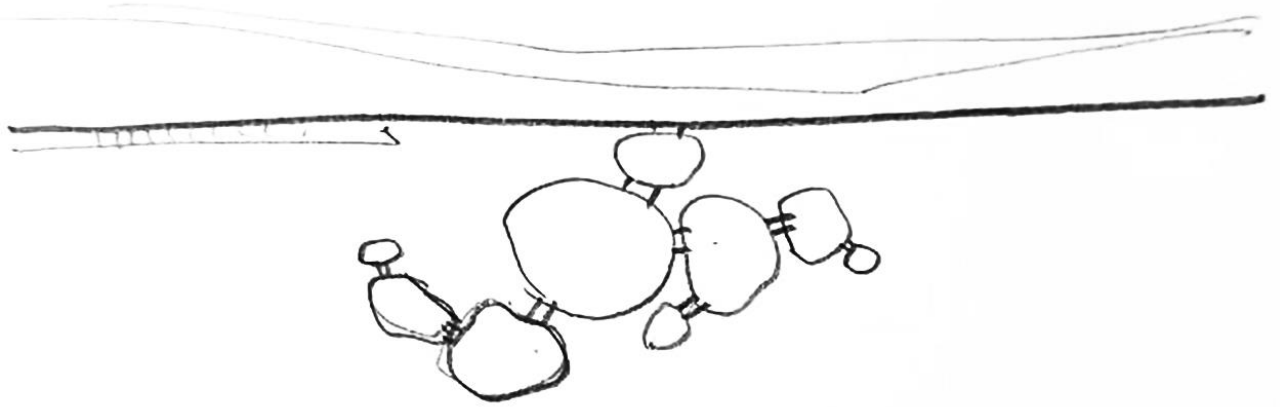


Схема: “Зв’язаний” стан плавучих островів

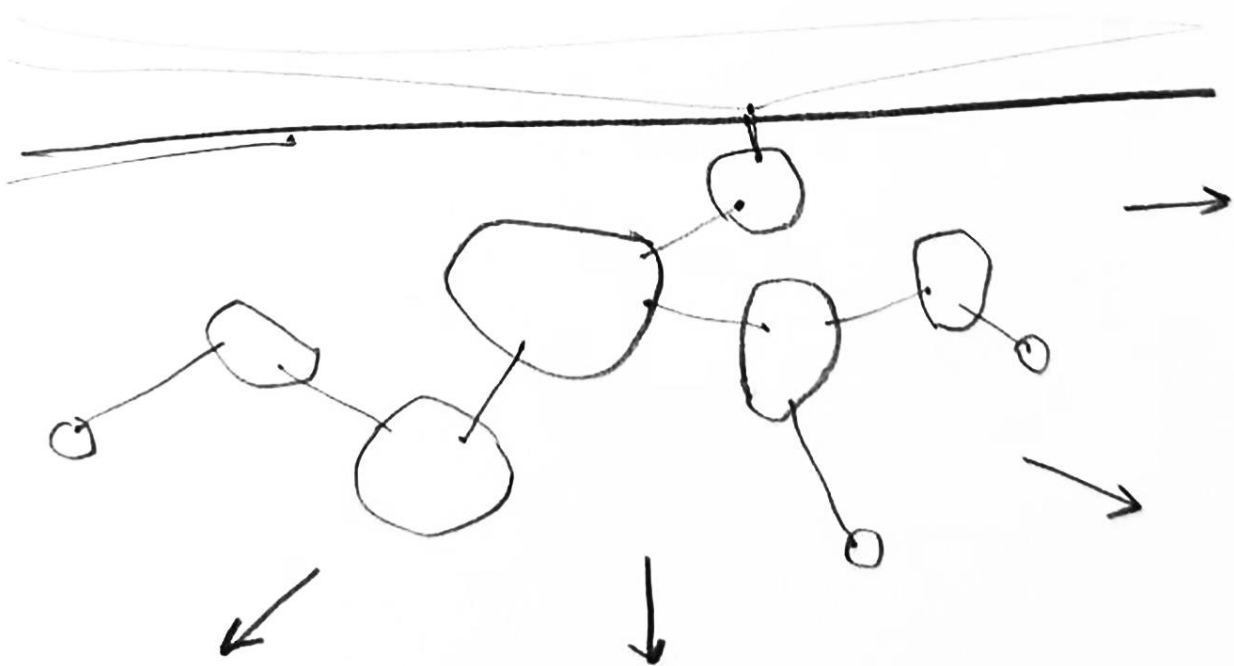


Схема: розділений стан плавучих островів.

Плавучі острови можуть бути як зафіксованими, так і відносно вільними у своєму розміщенні. Їх можна закріпити за постійним місцем а можна закріпити відносно гнучким стрижнем, який не дозволить відпливати задалеко, а лише на контрольовану відстань.

4. Елемент “оглядовий майданчик”

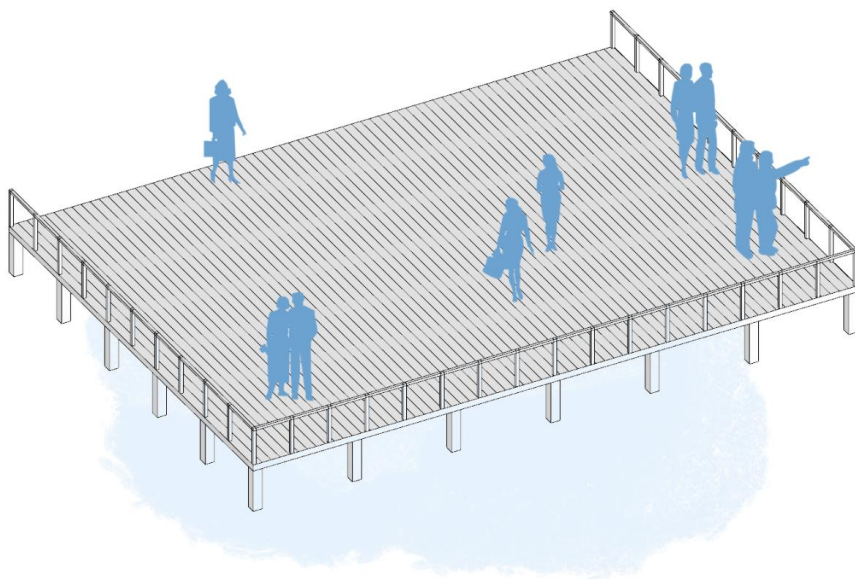


Схема: оглядовий майданчик

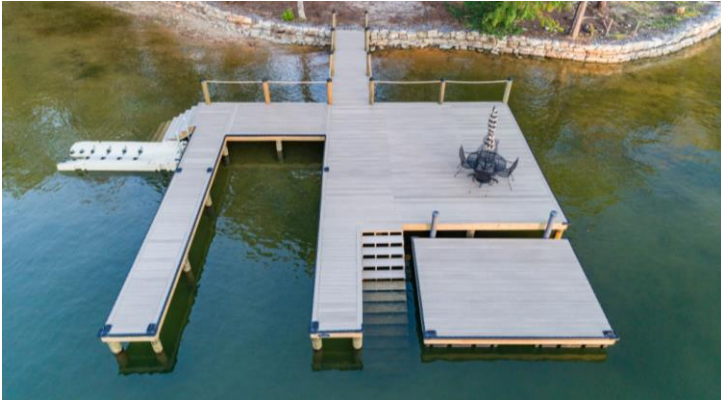
Оглядовий майданчик має найбільшу місткість і може передбачати як довготривале перебування так і короткочасне. Такі майданчики можуть бути багаторівневими, спускатися до води і підійматися на поверх або півповерху вище. Розділяючи майданчик на поверхи можна розділити потоки людей, якщо вони передбачаються інтенсивні.

Дизайн майданчику може бути будь-яким, цей елемент досить гнучкий: майданчик може мати отвори, перепади рівнів, заокруглені або гострі частини, сходи або пандуси, дах або перголи.

Приклади оглядових майданчиків на річках.



Мал. Похилий оглядовий майданчик студії JDS Architects, Фааборг, Данія.



Мал. Проект оглядового майданчику будівельної компанії Sunrise Docs



Мал. оглядовий майданчик у місті Женева, архітектор Клод Брюлхарт.

4. Інші елементи благоустрою набережної

Іншими елементами наповнюється більш ординарний, звичний прості. Це більш дрібні елементи, такі як лави, ліхтарі, перголи, фонтани, огорожі, скульптури тощо.

Їх дизайн дуже різноманітний і варіативний.

6.5. Аналіз аналогів археологічних музеїв

1. Національний музей Мадриду, Мадрид, Іспанія



Рис. Головна зала музею

Національний музей Мадриду був реконструйований. Архітекторами були переосмислені внутрішній двір музею - його перекрили світлопрозорим дахом, що дозволило зробити ще одне, особливе приміщення. В цей простір виставили найголовніші скульптури. Відвідуваність музею зростає.



Рис. Прибудований дах головної залу-двору

2. Археологічний парк Молінете

Архітектори: Атсю Аманн, Андрес Кановас, Ніколас Марурі. 2008 рік

Розташування: Картахена Мурсія, Іспанія



Рис. Загальний вигляд музею.

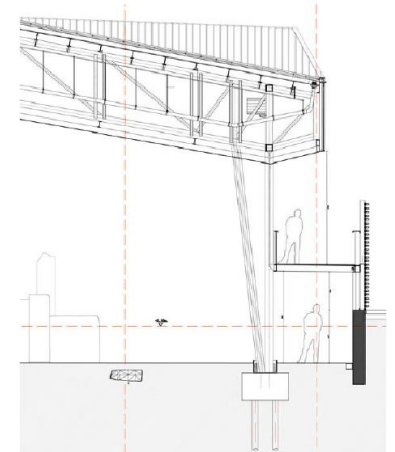
Археологічний осередок було виявлено на південній стороні пагорба Молінете, в який було інтегровано будівлі різних архітектурних стилей різних часів. Архітектори вирішили зробити світлопрозоре покриття для розкопаної ділянки, а щоб не втрачати транзитні комунікації між будівлями - перетворити “дах” в “міст”. Відвідувачі можуть спускатися в розкопані осередки, їх накриває дах з легким затіненням. Перехожі, що пройто йдуть мостом можуть бачити археологічні знахідки під ногами.



Рис. Вигляд простору музею зсередини



Рис. План археологічного парку Молінете
Рис. Конструктивне рішення



3. *Археологічний музей Нарони*
Архітектори: Radionica Arhitekture
Хорватія, 2004 рік.



Рис. Головна зала музею.

Під час розкопок у 1990-х роках під існуючим археологічним музеєм було виявлено залишки стародавнього храму Августа на Віді. Музей розширили під новий запит.

4 . Археологічні руїни абатства Святого Моріса
Архітектори: Savioz Fabrizzi Architectes
Хорватія, 2010 рік.



Рис: Вигляд з середини

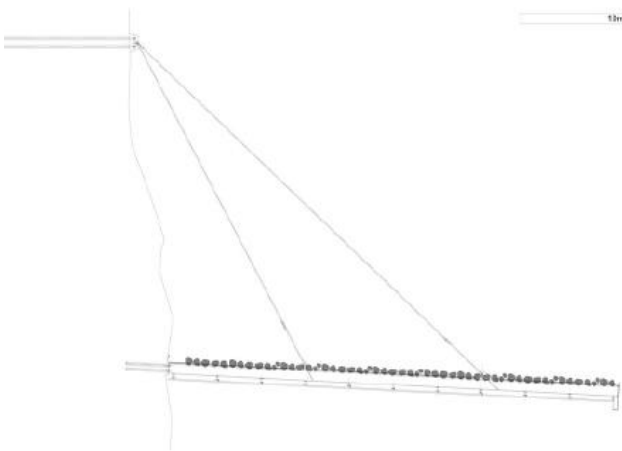


Рис: Конструктивне рішення покрівлі

Це відкритий тип музею, він не являється будівлею. До руїн є вільний доступ містян.

5. Музей Акрополя, Афіни, Греція



Рис. Вигляд зсередини

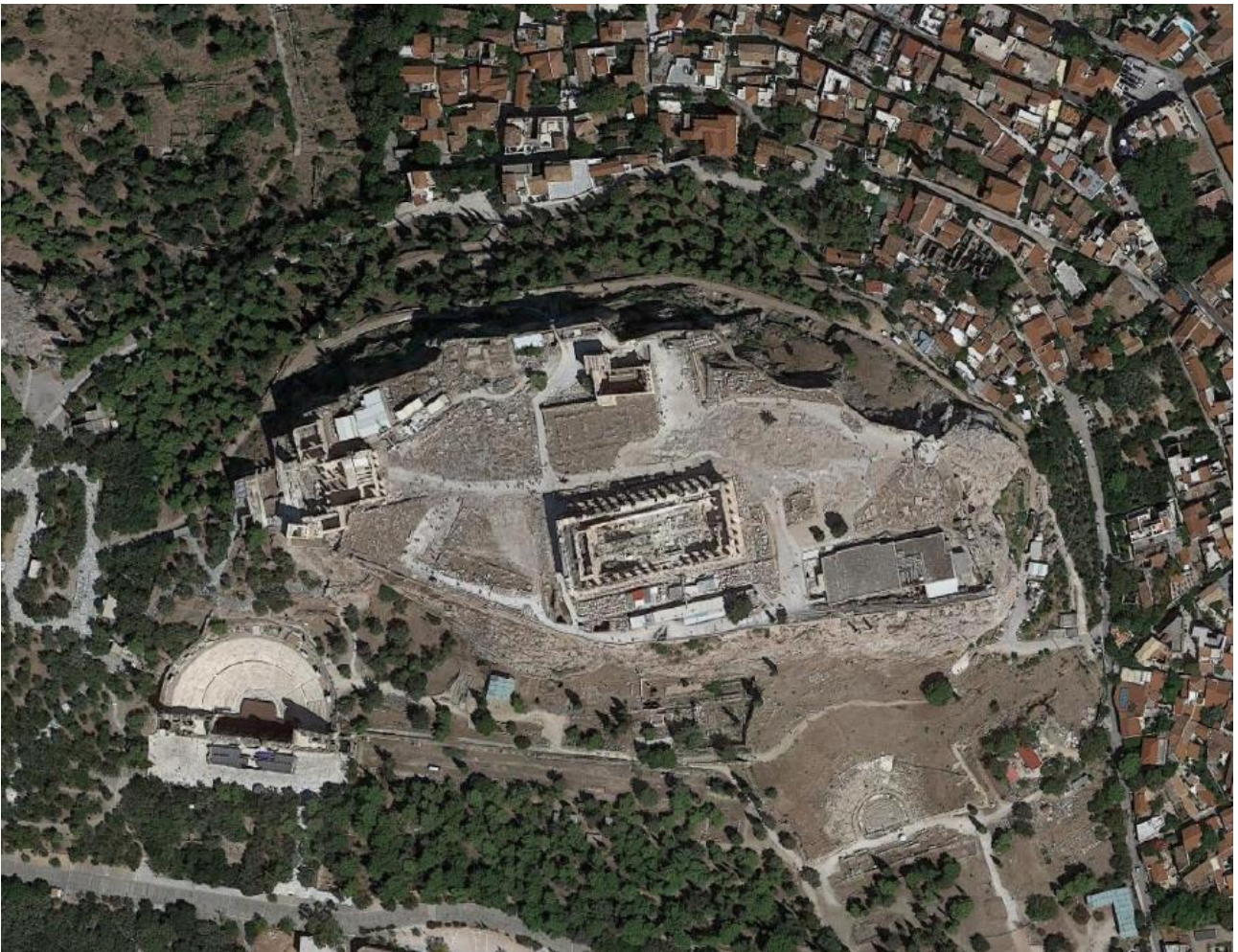


Рис. Фотографія із супутника. Музей Акрополю під відкритим небом

6.5.1. Музеї-площі

Археологічний музей Площі Rynek Główny (Головний ринок), Краків, Польща.

Археологічний музей головної площі Кракова знаходиться під будівлею колишнього ринку. В процесі ремонту площі було виявлено залишки стародавньої вулиці, що раніше складалася із торгових рядів та майстерень. Залишки стін цих будівель були використані як приміщення для розміщень експонатів музею. Власне, в одному з таких приміщень і була зроблена приведена нижче фотографія.



Рис. Фотографія експозиції музею. Процес археологічних розкопок під площею, де було засновано музей.

Краківський музей дуже сучасний і наповнений інтерактивними технологіями: при вході у музей відвідувач занурюється у відтворені звуки старого міста - звуки розмови і ринкового гомону, дзвінниця собору, що знаходиться поруч, звуки роботи коваля, проїжджаючи кінні повозки. Перед очима з'являється стіна із пари, на яку проектується відео-реконструкція життя середньовічної площі: люди у середньовічних костюмах ходять площею, купують щось на прилавках і сперечаються.



Рис: Стіна з пари із відеореконструкцією життя середньовічної площі.

Де-не-де стоять кам'яні брили, дерев'яні уламки скам'янілої огорожі, розрізи ґрунтів, реконструкція будинків або їх частин. На стіни проєктуються відеореконструкції різних міських сюжетів, які інколи звертаються до глядача, посилюючи ефект його присутності в тому часі.

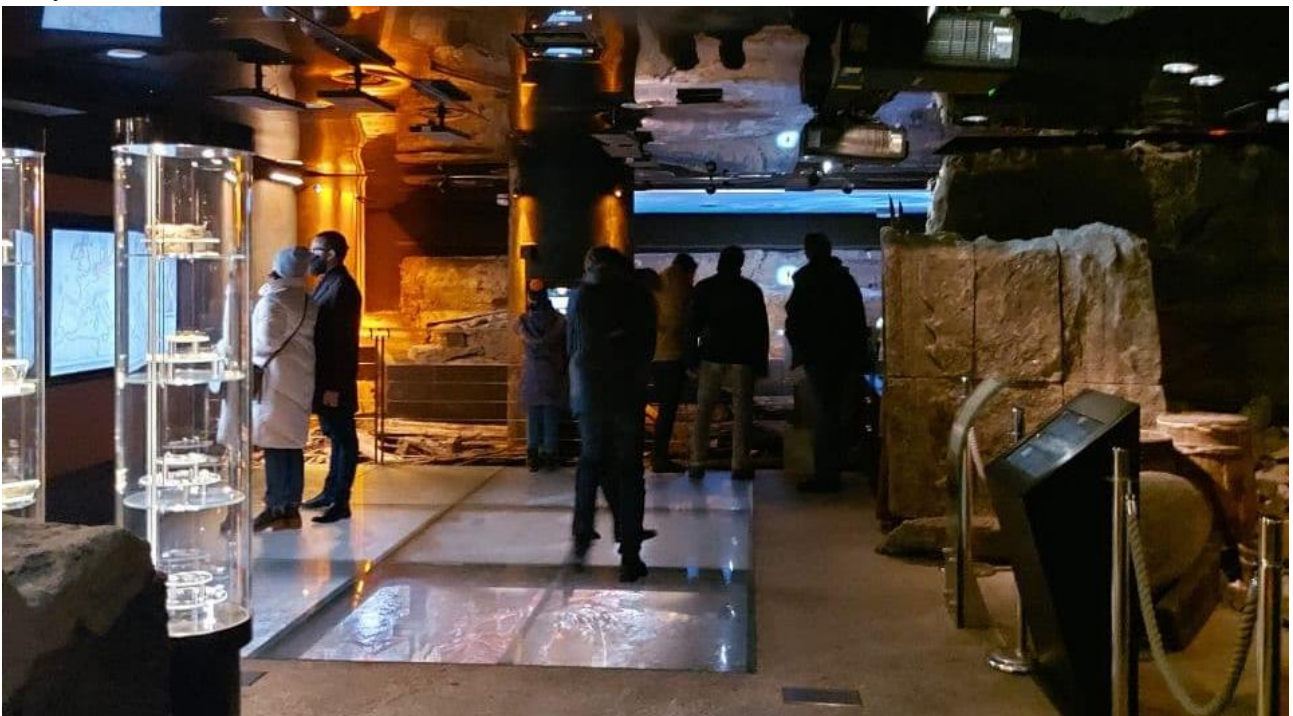


Рис: загальний вигляд музею зсередини

Частини скляної підлоги розміщуються над картою системи середньовічних міст, залишками доріг, кладки бруківки, розсипами предметів побуту та навіть похованнями.



Рис. Відеорекоonstrukція на одному з мониторів музею.

По музею також можна знайти предмети, з якими дозволено взаємодіяти: ковальська наковальня, по якій можна бити молотом; середньовічні ваги з таблицею переводу величин на сучасні; столи-монітори з інтерактивною грою для дітей, де потрібно розкопувати археологічні знахідки; монітори з відсканованими копіями книг, які можна гортати, макети будинків, які можна крутити а також 3д-моделі реконструкції, які можна крутити тримаючи в руках папірець із спеціальним кодом.

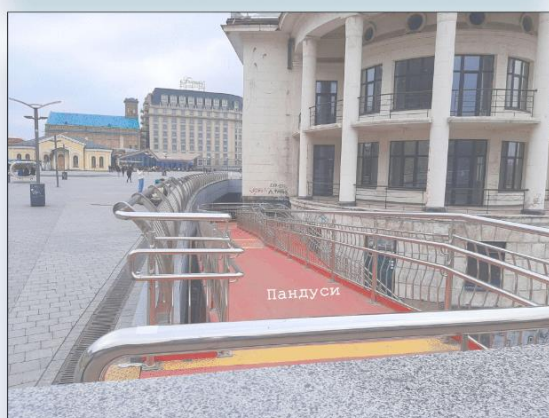
Можна заходити у реконструкції майстерень ремісників: в майстерні коваля будуть розкидані цвяхи, відтворений інтер'єр супроводжуватиметься звуком тріску вогню та бою по наковальні а на моніторі буде відео працюючої пічки.

7. Аналіз місця проектування

7.1. Фотофіксація



Фотофіксація. Негативні риси сучасного стану Поштової площі



Фотофіксація. Позитивні риси

7.2. Дослідження території

Сьогодні Поштова площа майже не лишила сліду про своє історичне минуле. Закинута будівля Річкового порту, що була збудована у 1960 році в дещо ампіричному стилі, зруйнована і відбудована не на своєму справжньому місці церква Різдва Христового, новозбудований заклад швидкого харчування, який зовсім не вписується в архітектуру комплексу історичного Подолу. Зруйновані через будівництво метрополітену історичні будівлі по Володимирському узвозу відбудовані в “сучасному історичному” стилі, що зовсім не відповідає вигляду зруйнованих будівель. Арка фунікелеру, що була збудована у 1970-х роках замість старого входу крізь коридор будинку, яку ще ледь видно з деяких ракурсів Поштової. Пам’ятник трамваю при будинку “Київпаstrансу” замість однієї з перших історичних колій в Російській імперії, що стала гордістю країни наприкінці 19-го сторіччя. Поштова площа стерпіла багато перебудов. На це вказують історичні карти.

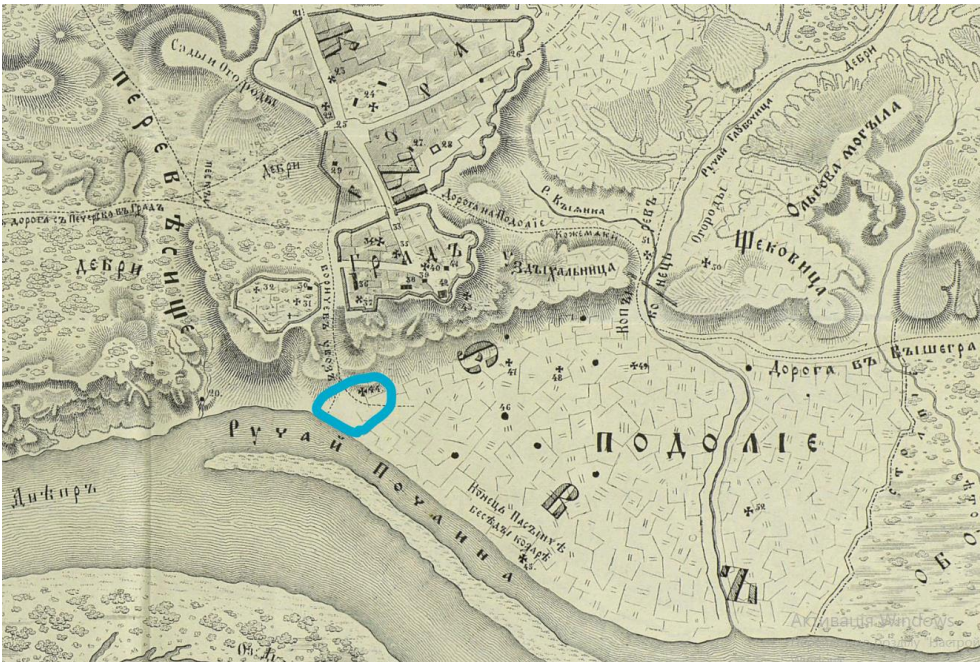
7.3. Картографічне дослідження



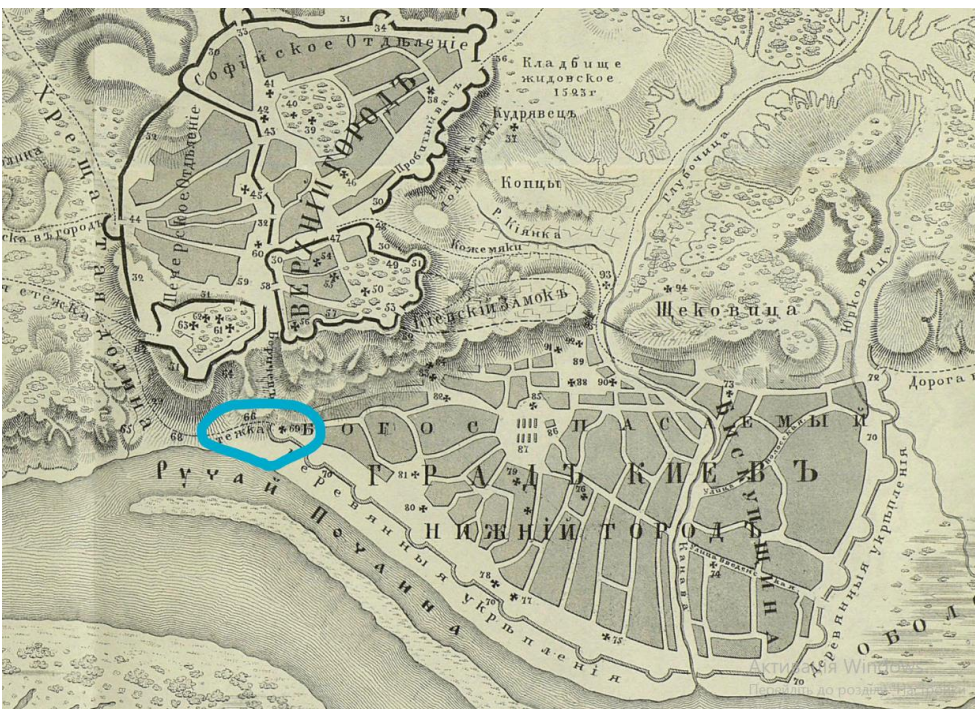
Фрагмент плану Києва Закревського. Часи княгині Ольги.

На фрагменті обведено місце сучасної Поштової площі. Бачимо, що Поділ ще не забудований і покритий рослинністю. Бачимо річки Дніпро і Почайну, яка і омивала Поділ до її зникнення після гідротехнічних робіт у 1930-х роках. Бачимо Глубочицю, що зараз закопана в колектор під вулицями Нижній та Верхній вал (назви вулиць походять саме від валів Глубочиці, що стримували її розливи у місті). Бачимо забудову Київських гір (Києвоград) та сполучення між Верхнім містом та річками - Боричів узвіз.

Можна зробити припущення: у місці, де зливалися 2 річки - Почайна і Дніпро - знаходився причал. Боричів узвіз - найкоротший шлях від Верхнього міста до води, одже логічно якщо причал був саме на тому місці. Отже функція річкового порту була виправдана ще з часів княгині Ольги.



План Закревського. 988 - 1240 рр.



План Закревського, 1400-1600 рр.

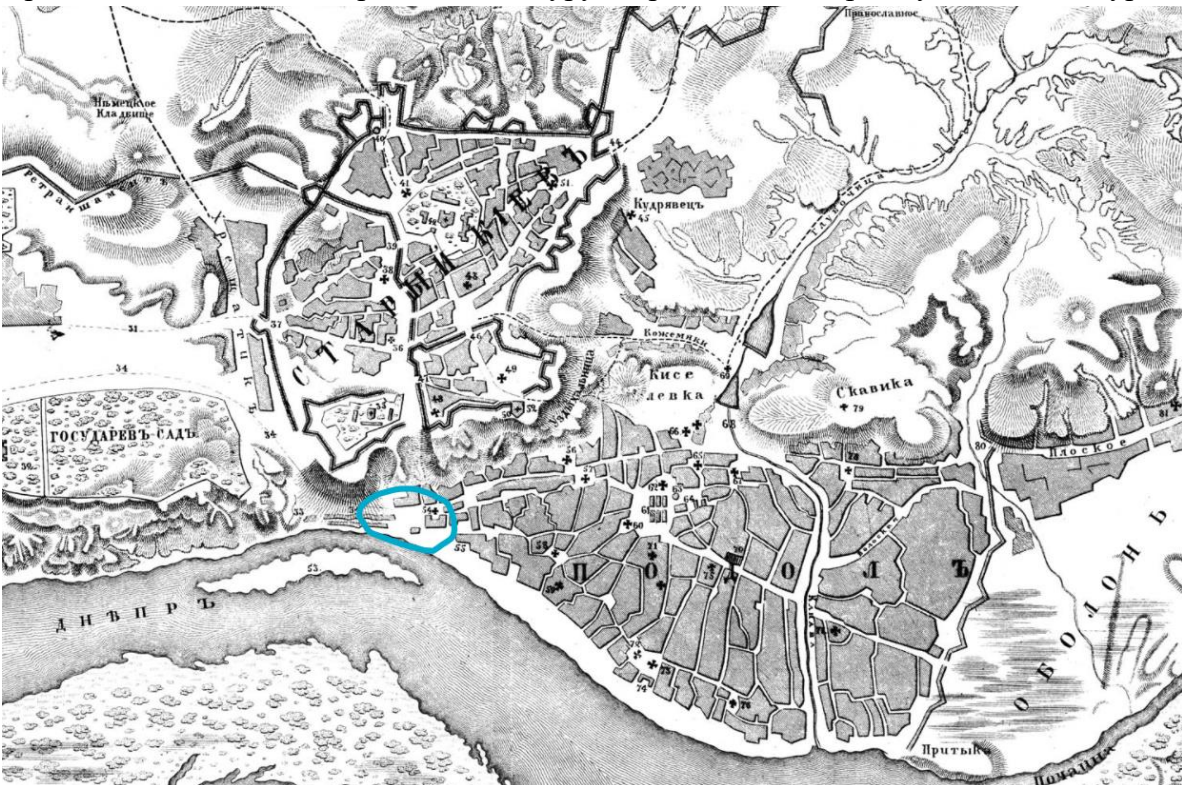
Поділля освоюється містянами верхнє місто розростається укріпленнями. З'являються церкви в тому числі церква Різдва що на Поштовій (обведена блакитним кольором).

На Подолі формуються площі - чітко видно констрактову площу (площу-ринок), видно мур, яким огорожено весь поділ по периметру, окрім сторони, що закривають гори. Можна скласти допущення, що в мурі були в'їзні ворота - на місцях підходу основних шляхів. Одним із таких було місце на сучасній Поштовій площі. Скоріш за все причали знаходились за муром з точки зору безпеки.



Фрагмент плану генерала Ушакова. 1695 р.

План ушакова підтверджує наявність воріт. Він також ілюструє, що всі будівлі були дерев'яними, а за муром знаходились поодинокі хати та водяні млини. Церква Різдва Христового знаходиться всередині межі муру. Верхнє місто огороджує кам'яний мур.

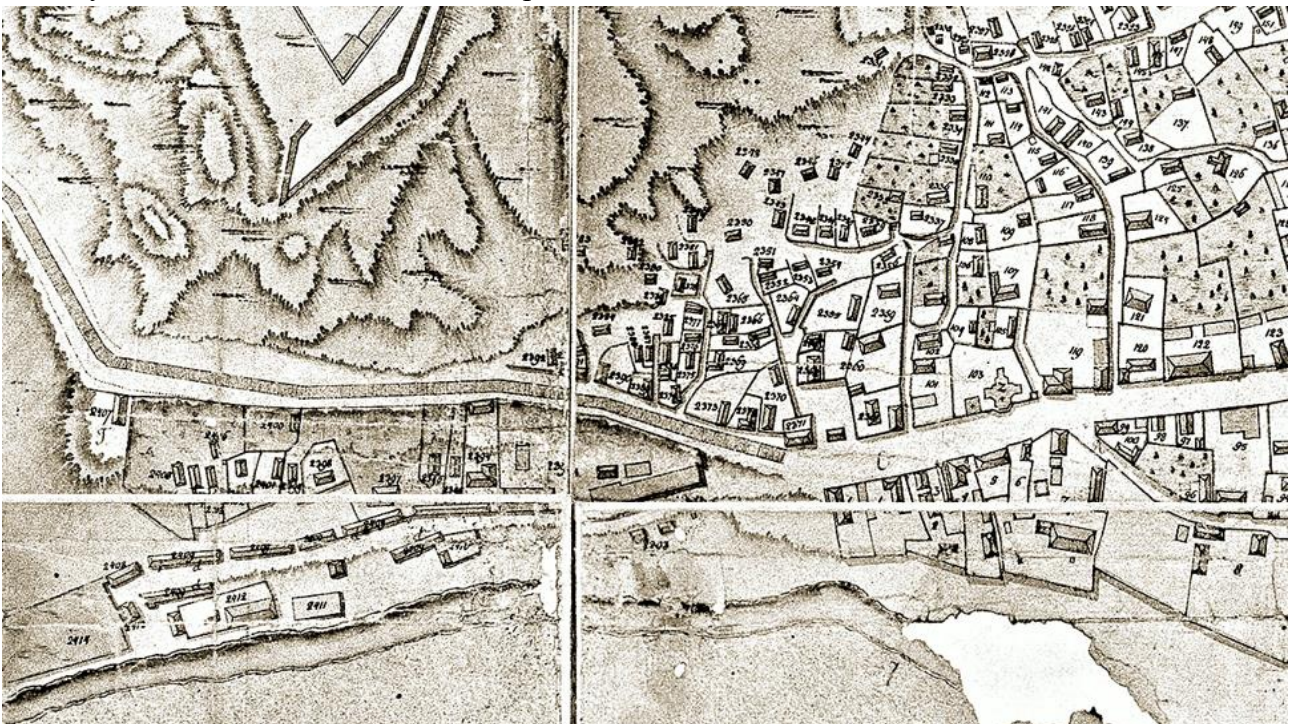


План Закревського. 1700-1800 рр.
Площа формує свій сучасний стан.



План Міленського, 1803 р.

План Міленського - тогочасного головного архітектора Києва - останній і найбільш точний план, що відображає Поділ до пожежі 1811 року. План доволі детально зображує кожен двір і будинок, що знаходились в той момент в місті. З цієї карти ми бачимо, що муру навколо Подолу вже немає і в'зд на Поділ відкритий.



Збільшений фрагмент плану Міленського, Поштова площа.

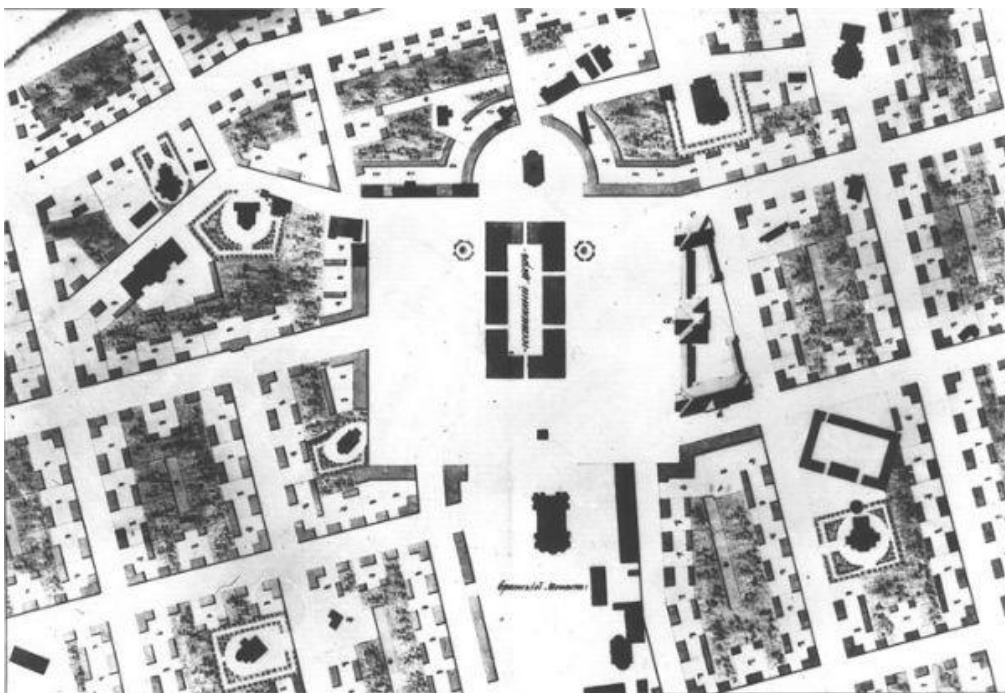
На Поштовій площі бачимо будинки, що формують площу. Володимирський узвіз, ще несформоване Набережне шоссе. Бачимо, що Поштова площа представляє собою

терасований рельєф. Слід зазначити, що всі будівлі, окрім церков і деяких важливих адміністративних одиниць були дерев'яними. 1811 року сталася велика пожежа, яка знищила всю дерев'яну забудову.

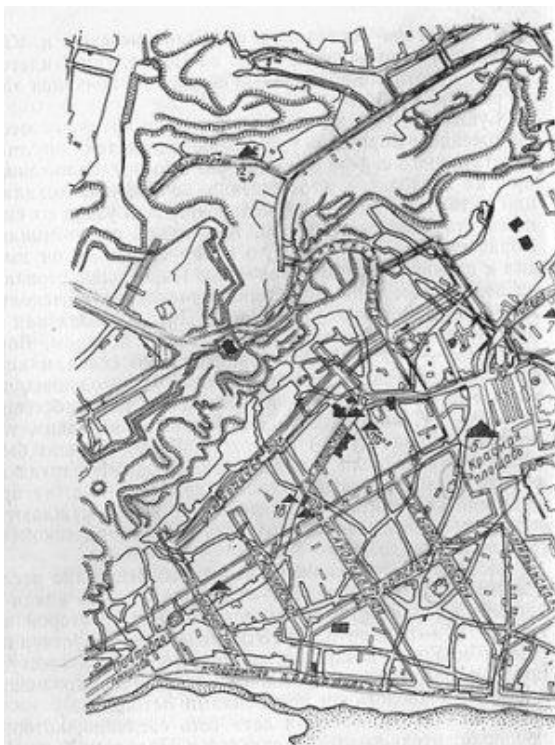
Було прийнято рішення про перепланування Подолу на новий лад. План архітектора Міленського, який наполягав залишити частини втраченого планування було відхилено, та прийнято план італійського архітектора Гесте, який пропонував перебудувати все в ортогональній сітці вулиць.



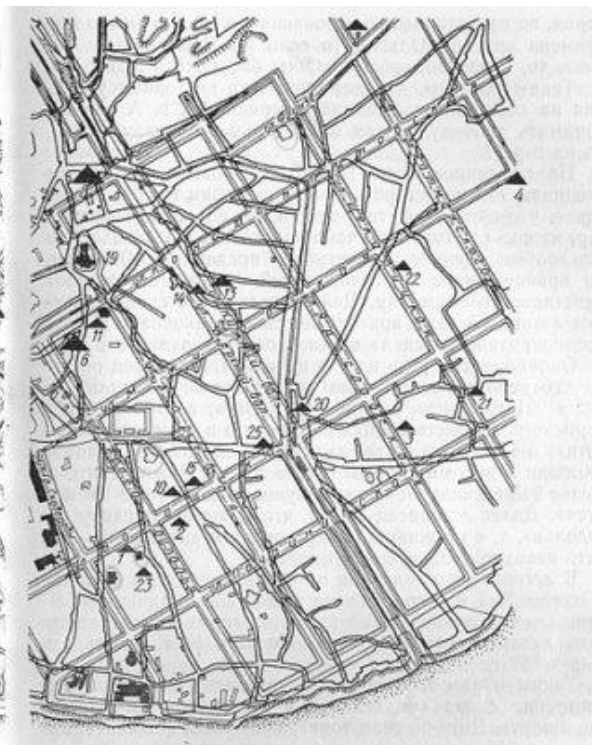
Проект перепланування Подолу архітектора Міленського



Фрагмент перепланування Подолу архітектора Гесте



Совмещенный план Подола 1803 и 1974 гг. и схема размещения основных раскопов 1950—1980 гг.



основных раскопов 1950—1980 гг.

Суміщений план подола 1803 року (до пожежі) і 1812 року (після перепланування)

З плану можна побачити як змінилась тканина міста. Ширина доріг, їх кількість та орієнтація, рівність, поділи на квартали були змінені. Допожежне планування Подола має радіальну структуру, вулиці сходяться до центральної площі - констрактові. Орієнтація церков повторює орієнтацію вулиць - їх вісі йдуть паралельно, напрямлені скоріше на річку ніж на схід.

Поштова площа не сильно "постраждала" від перепланування. Вона відіграла функцію "входу" на Поділ, після пожежі так і

залишилось. Вузкий перешийок майже не зазнав планувальних змін.

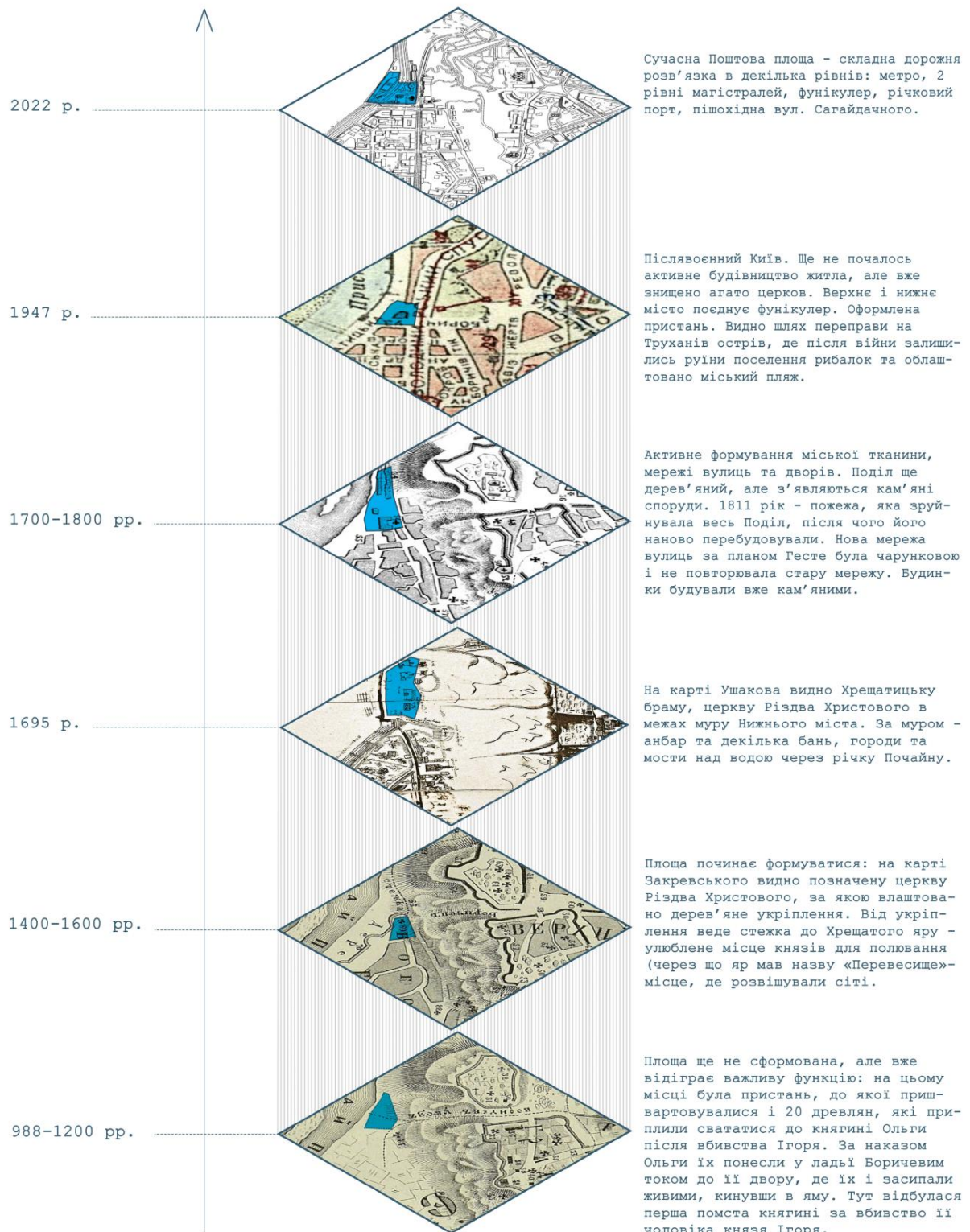
В радянські часи найбільше постраждали храмові комплекси. Що стосується Поштової площі - було знесено церкву Різдва Христового. До її знесення вона знаходилася по інший бік вулиці, ближче до Подола, ніж зараз. Реконструкція церкви відбулася зі зміною локації.

Ще одним руйнівним чинником стало будівництво лінії метрополітену.

Оскільки Поділ має високе насичення ґрунтовими водами, будівництво відбувалося відкритим шляхом. Це означає, що всі будівлі на лінії прокладання були знесені, в тому числі гостинний двір.



Накладання фрагментів історичних карт.



7.4 Оцінка історико-культурного контексту

Під час будівництва станції метро “поштова площа” та лінії метрополітену, що крізь неї проходить було виявлено залишки дерев’яних споруд, що археологи датували 12 сторіччам.

Знахідки перемістили у музей Пирогів.

Згодом, під час будівництва торговельного центру у 2014 році були знайдені інші залишки будинків того ж періоду. Археологи відкопали цілу історичну вулицю, яка була тут за часи княгині Ольги.

Дерев’яні будинки збереглися в надзвичайно хорошому стані. Археологи припускають, що це було зумовлено розливами Дніпра, які поступово намивали ґрунти на вулиці Подолу, а старі будинки просідали. Вулиця біля Поштової площі нікого не цікавила, адже вона була крайньою від міста. Всі перебудови і перепланування проводилися в основній частині Подолу. Тому, ці недоторкані частини історії були “законсервовані” природнім шляхом в первинному стані.

Також слід враховувати монголо-татарську навалу 1240-го року, після якої Київ дуже сильно постраждав, населення зменшилось в десятки разів. Людям було важко відбудувати все одразу, тому у Дніпра був час для того, щоб повністю поховати цілу вулицю під землею.

7.5. Історичні фотографічні дані



Фотохронологія

1814 Побудовано церкву Різдва Христового

1846 Побудовано поштову станцію

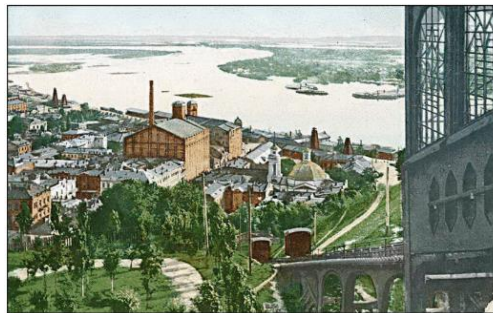
1889

1892

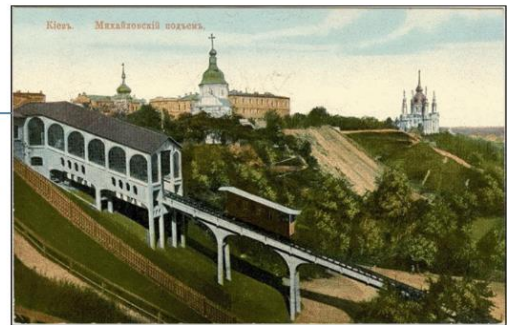


1900

1910 Працює перший київський трамвай



1905 Відкрито фунікулер (Михайлівський канатний підйом)



1907

1950

1961 Побудовано річний вокзал



1970-і

1976 Відкрито станцію метро "Поштова площа"

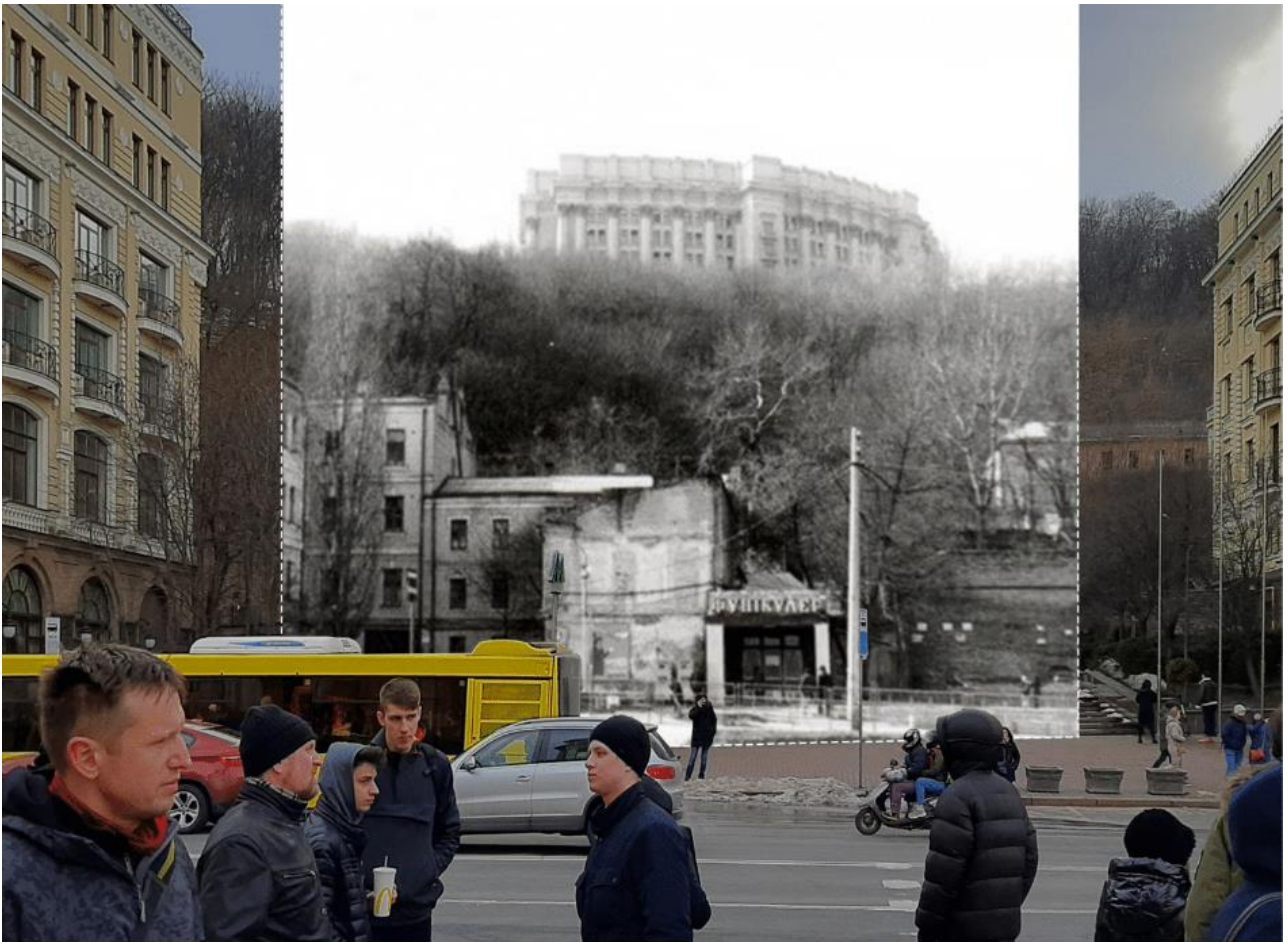
1985



Фотохронологія Поштової площі.



Фотографічний аналіз архітектурного оточення. Поєднання елементів сучасного містобудівного контексту із історичними фотографічними знімками.



Фотографічний аналіз архітектурного оточення. Поєднання елементів сучасного містобудівного контексту із історичними фотографічними знімками.

7.6. Архітектурно-планувальний каркас

Поштова площа багато разів зазнавала архітектурно-планувальних змін.

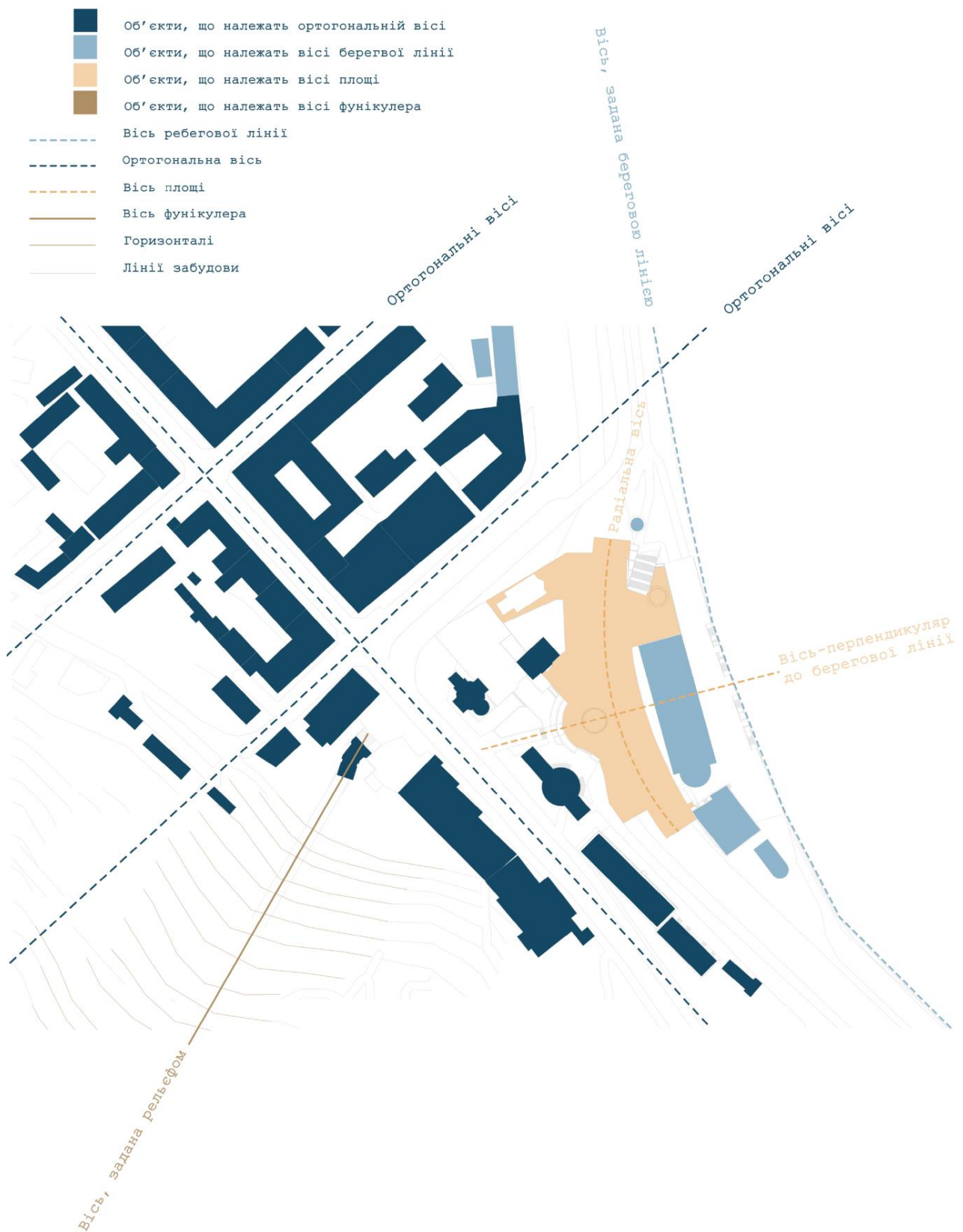
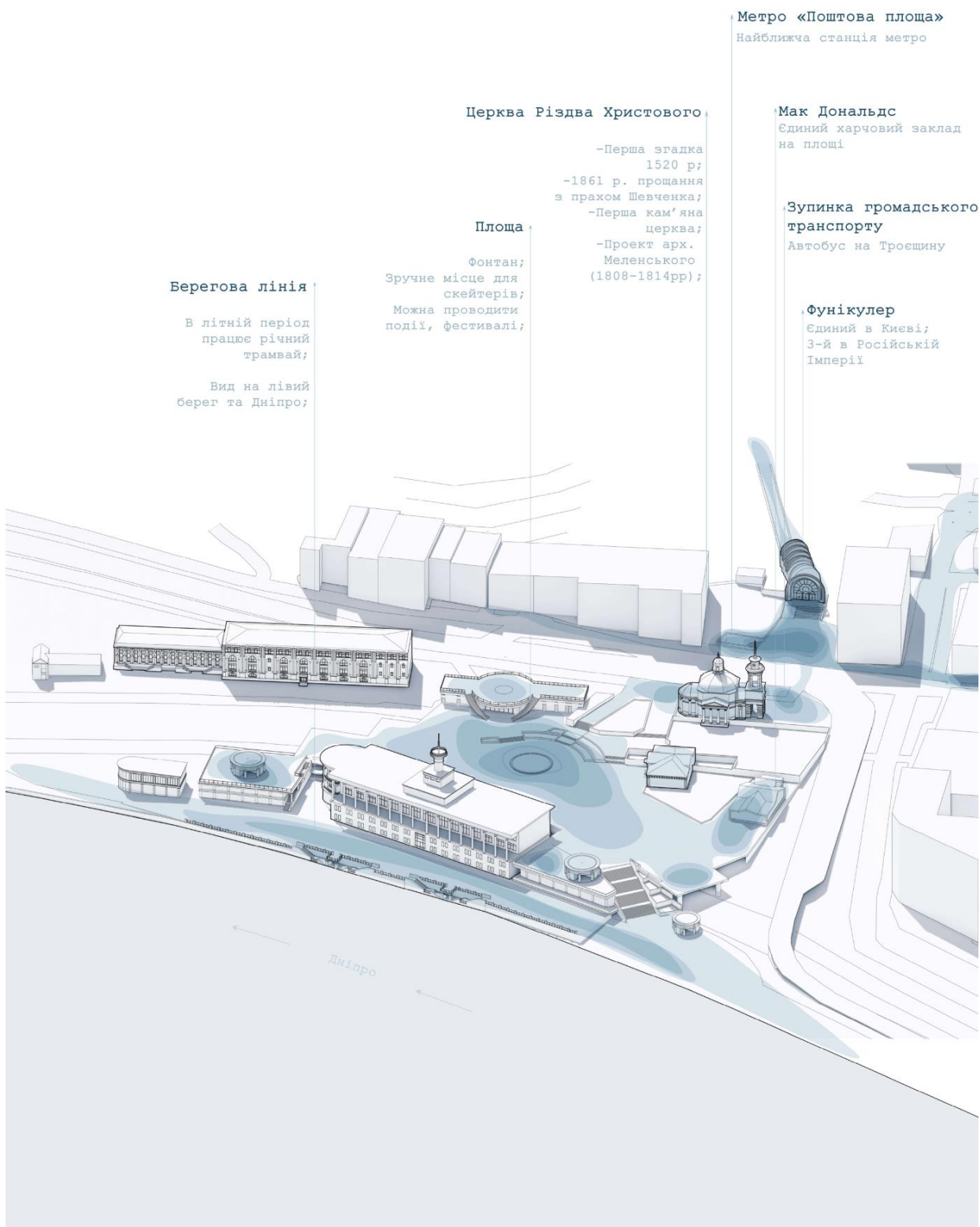


Схема композиції архітектурно-планувального каркасу



Ансамбль архітектурних об'єктів, прив'язаних до площі і найбільш навантажені ділянки площі людинопотоком.

- 10 поверхів
- 9 поверхів
- 7 поверхів
- 6 поверхів
- 4 поверха
- 3 поверха
- 2 поверха
- 1 поверх

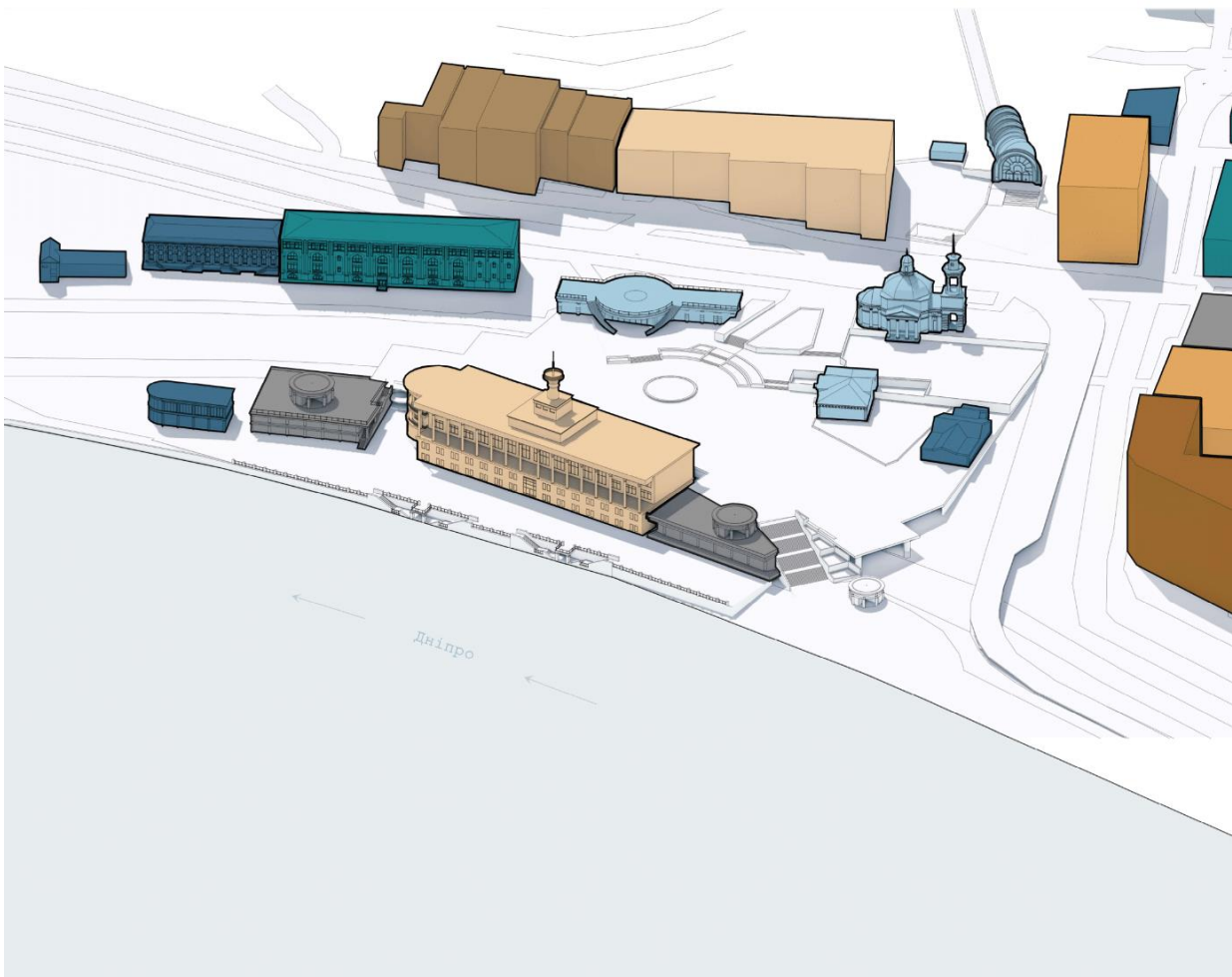


Схема поверховості архітектурних елементів ансамблю Поштової площі

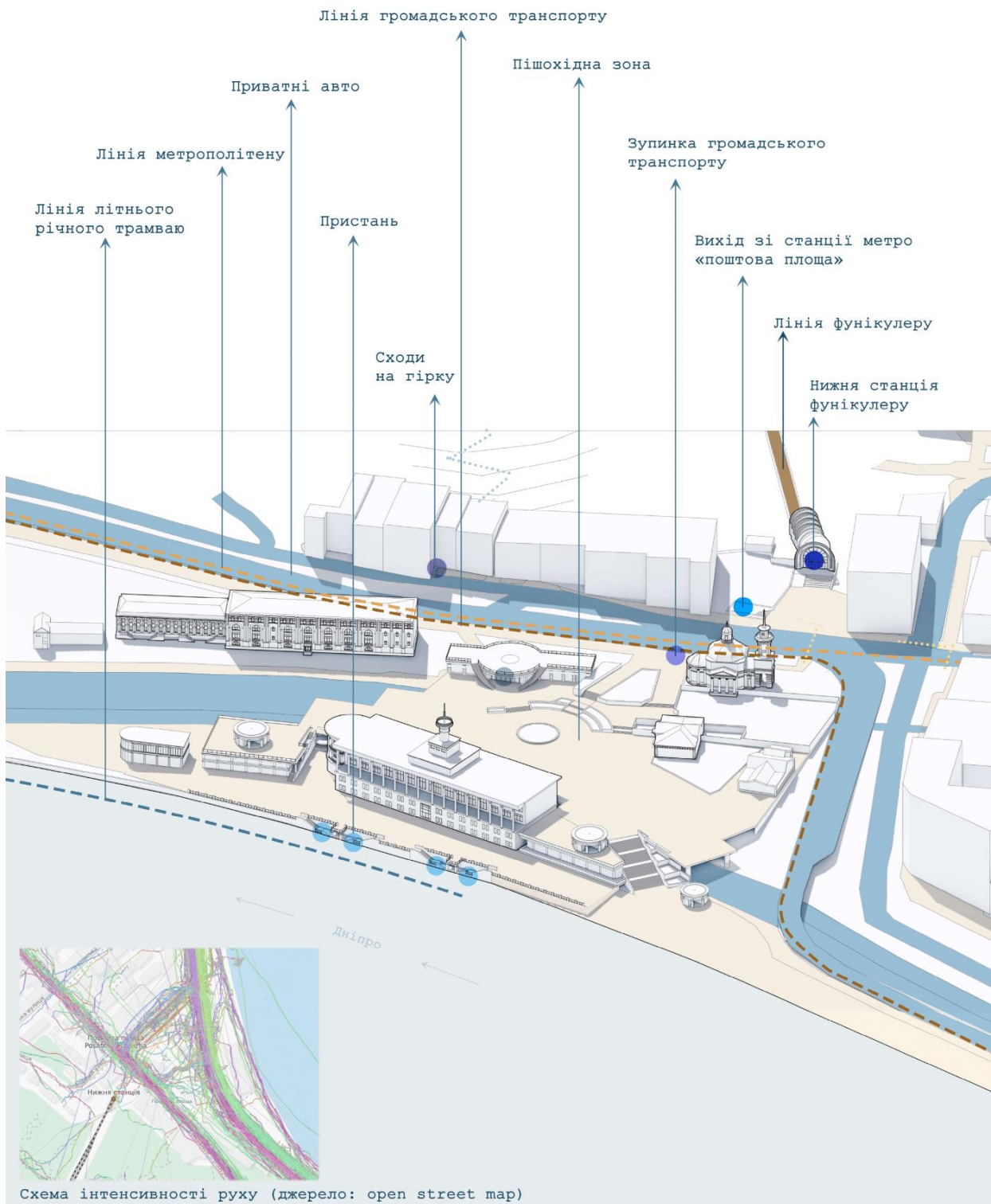


Схема транспортного забезпечення Поштової площі.

Поштова площа поєднала в собі всі види міського транспорту: річковий трамвай, метрополітен, колісний громадський транспорт, фунікулер. Раніше це були ще поштові карети та трамвай.

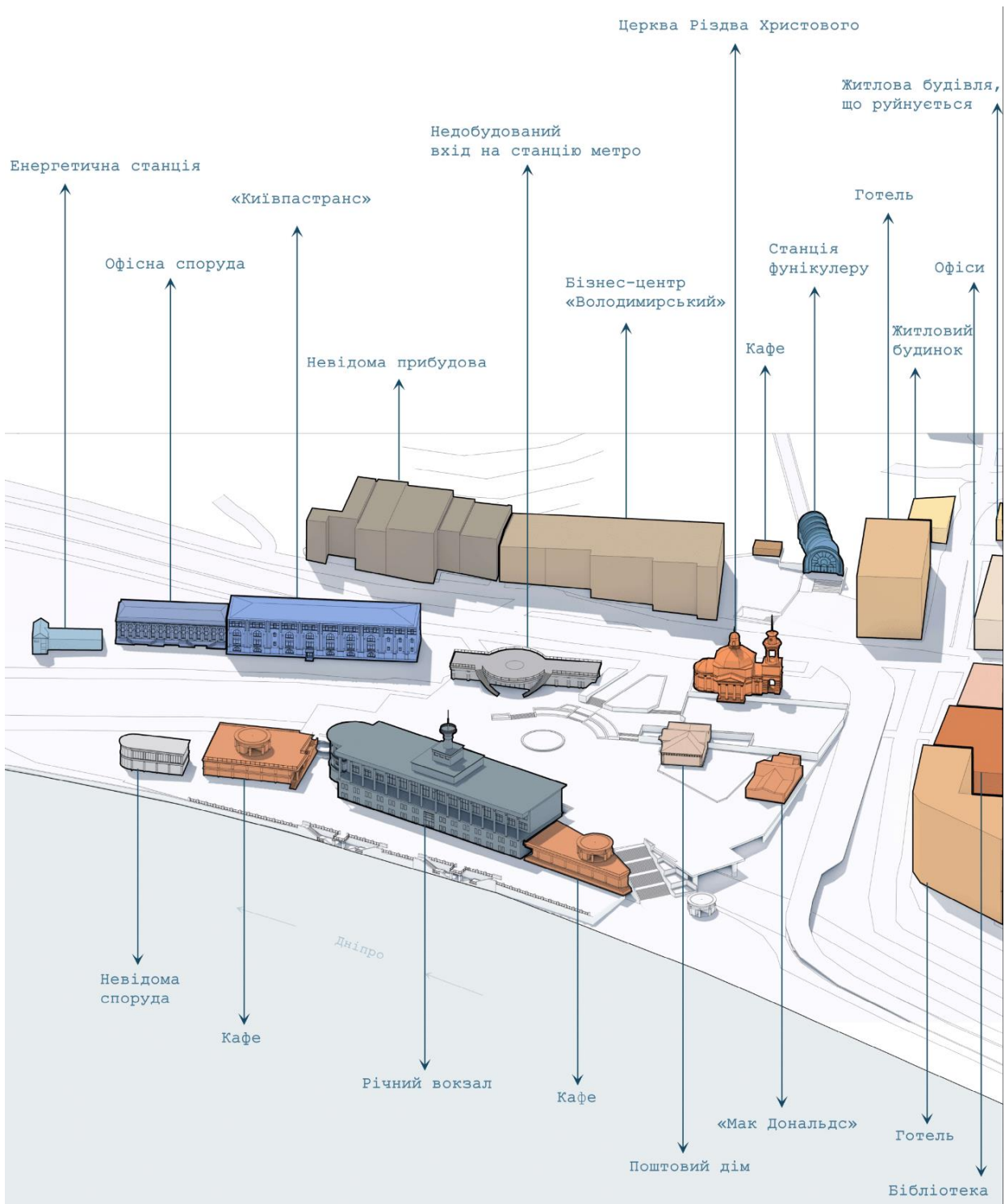
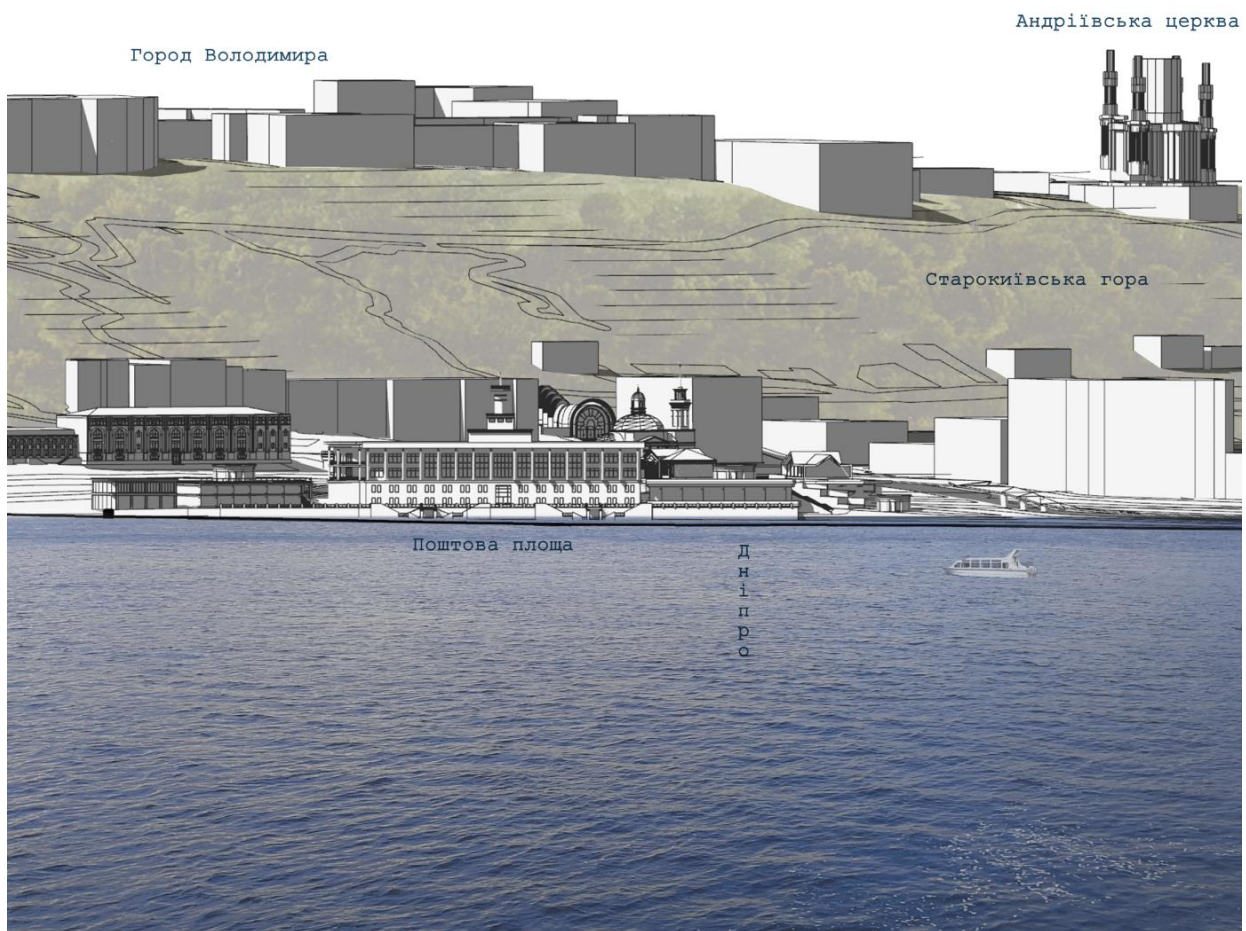
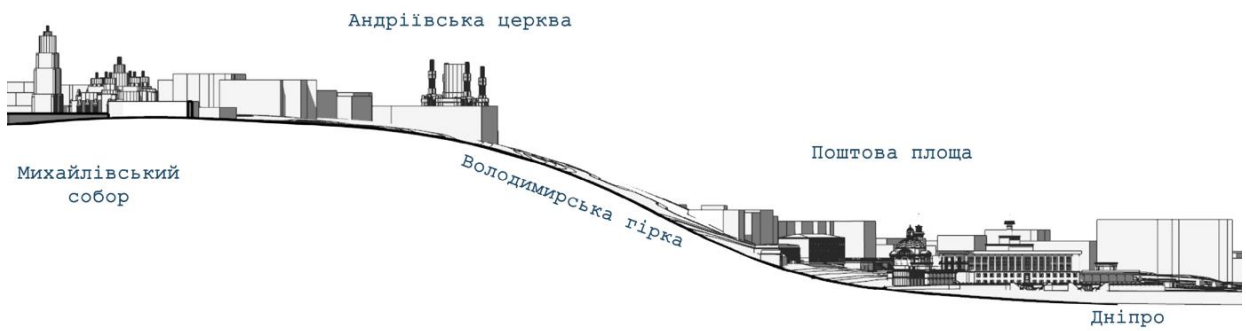


Схема функціонального призначення будівель ансамблю



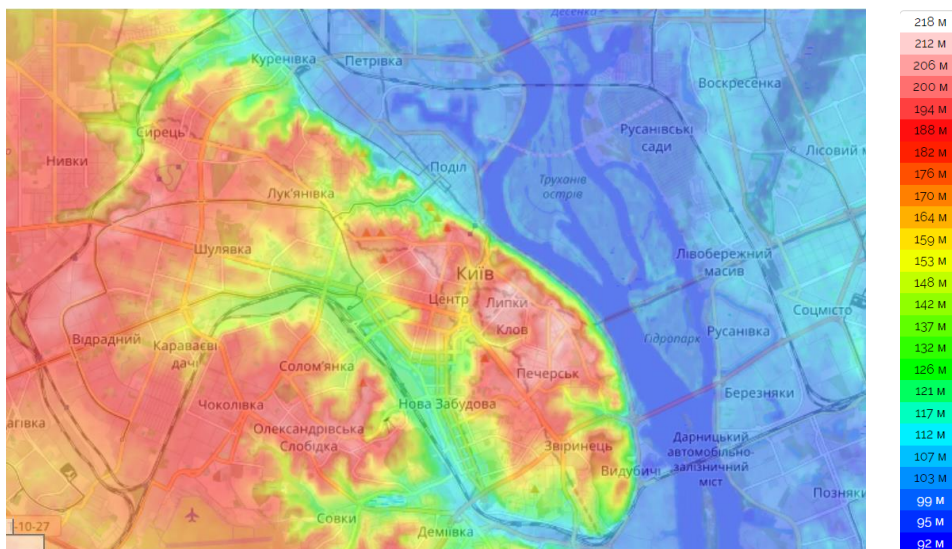
Загальний вигляд, схема-розгортка ансамблю Поштової площі

7.7. Природно-географічне дослідження

Рельєф Києва суттєво вплинув на розвиток міської тканини. Пагорби і яри сприяли розростанню трьох не пов'язаних між собою ядер. Їх розділяли яри і рви.



План Закревського. Печерськ, Поділ і Старе місто як 3 окремі ядра.



Карта висот
рельєфу Києва

Ґрунти Києва мають високий рівень насичення ґрунтовими водами. Через це пагорби можна умовно порівняти із мокрою губкою - якщо прикласти на них навантаження, вода з них йтиме на нижчий рельєф. Поділ знаходиться в низовині. Його рельєф плаский. Довгий час він знаходився в поймі річки Дніпро. Через це і отримав свою назву - Поділ, як частина одягу, що знаходиться в самому низу гори (Старокиївської)

8. Аналітичне порівняння пропозицій - аналогів реконструкції площі

Існує безліч проектних пропозицій щодо реконструкції Поштової площі.



Дана пропозиція не змунює сучасну концепцію “накриваючої плити”, на якій розбита радіально-сектральна композиція благоустрою площі. Видно нову прибудову до історичного будинку Київпастрансу, ще немає будівлі закладу швидкого харчування, також немає музею. Проте, передбачено торговельний центр з виходом зі станції метро.



Даний проект намагається наслідувати історичний стиль - підпорки під накриваючою плитою виконані в псевдоісторичному стилі. Замість будівлі Київпастрансу - нова будівля в історичному стилі, зовсім не схожа на існуючу. На площі видно розбиті клумби, альтанки, фонтани. Будівлі музею немає.



Новий проект взагалі не передбачає наявності площі. Замість неї пропонується дорожня розв'язка. Нову плиту пропонують змістити ближче до входу церкви та винести до Дніпра. Музей не передбачено.



Інший ракурс на пропонувану розв'язку.



Пропозиція канатної дороги на Поштовій площі.



Надземний перехід від фунікулера до поштової та вздовж вулиці Сагайдачного.

9. Цивільний захист

Відповідно до Кодексу цивільного захисту України:

“Цивільний захист України - це державна система органів управління, сил і засобів, для організації та забезпечення захисту населення від наслідків надзвичайних ситуацій техногенного, екологічного, природного та воєнного характеру.

Надзвичайна ситуація (НС) - це порушення нормальних умов життя та діяльності людей на об'єкті або території, спричинене аварією, катастрофою, стихійним, епідемією, епізоотією, епіфітотією, великою пожежею, застосуванням засобів ураження, що призвели або можуть призвести до загибелі людей і матеріальних втрат.”

“ На аварійно-рятувальні служби покладається виконання таких завдань:

ліквідація особливо небезпечних проявів надзвичайних ситуацій в умовах екстремальних температур, задимленості, загазованості, загрози вибухів, обвалів, зсувів, затоплень, радіаційного та бактеріального зараження, інших небезпечних проявів” - Кодекс цивільного захисту України

“Обов’язкова евакуація населення завчасно планується та проводиться у разі виникнення загрози катастрофічного затоплення місцевості.”

10. Висновки

Поштова площа - надзвичайно складний елемент міста Києва. Історичними обставинами склалося так, що це місце виявилось майже недоторканим з часів початків Київської Русі - віднайдено дерев’яні будинки 11-12 сторіччя. Будинки збереглися понад 800 років в ґрунті в чудовому стані, проте на сьогодні вже 7 років (з 2014 року) знаходяться відкритими і потерпають від погодних умов, псуються і знищуються. Все через конфлікт із забудовником, який воліє збудувати на цьому місці торговельний центр.

Крім історичної цінності, Поштова площа - старовинний транспортний вузол, і зараз така його функція досі актуальна. Розв’язка на Поштової не зручна для більшості видів транспорту та для пішоходів.

Археологічні знахідки потрібно музеєфікувати та відкрити для огляду містянам. Така знахідна може стати сильною атрактивною точкою для містян та гостей столиці. Археологічні музеї в Європі дуже розповсюджені та завжди є гідністю міста.

В проекті потрібно об’єднати дві різні архітектурно-містобудівні типології - музей і транспортну площу.

11. Література

1. К. Н. Гупало «Подол в древнем Киеве»
2. «Очерк истории города Киева», - Н.В. Закревский., 1836 г. Ревель.
3. Исторические карты Киева с X века до наших дней - Старый Киев
4. Борис Ерофалов "Римский Киев, или Castrum Azagarium на Киево-Подоле", 2019 р., 9786177765010
5. Минуле і майбутнє київського Гостиного двору,. Исторична правда - 1 ЧЕРВНЯ 2012.
6. ДАКО, ф.2, оп.3, спр.1919.
7. ДАМК, ф.163, оп.41, спр.6028.
8. ЦДІАКУ, ф.533, оп.1, спр.1418.
9. Г. Ю. Івакін, Д. Я. Вортман. Поділ // // Енциклопедія історії України: у 10 т. / редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін.; Інститут історії України НАН України. — К.: Наукова думка, 2011. — Т. 8 : Па — Прик. — С. 295. — ISBN 978-966-00-1142-7.
10. Оленич, А. М., Сергєєва, М. С., Куцоконь, Ю. К., Горбаненко, С. А. Ранньослов'янське житло рибалки на території Київського Подолу: комплексні дослідження (Early Slavic Dwelling of a Fisher in the Territory of Kyiv Podil: Comprehensive Research). Археологія і давня історія України, 2019. 1 (30). С. 241—253.
11. Сердце Киева в огне: как Подол в считанные секунды превратился в руины - 9 июля 2018, 14:16 - Знай.юа
12. Истории от Олесь Бузины: Кто сжег Киев накануне нашего шествия Наполеона? - 01.12.2012 | Олесь Бузина